

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Лисенко Олена, Маслова Лариса, Мудринич Світлана

**Англійська фонетика
та читання:
починаємо з нуля**

Київ
Видавничий центр КНЛУ
2024

УДК 811.111'342+37.016:81] (075.8)

Л 63

**Друкується за рішенням вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету
(протокол № 5 від 27 вересня 2024 року)**

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Сергієнко Т.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та військового перекладу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного;

Цимбалиста О.А. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу Київського національного торговельно-економічного університету;

Рибачківська Л.Є. – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри англійської мови і перекладу;

Марк Браун – вчитель англійської мови школи Фітселенд, Кардіф, Уельс.

**Л 63 English Phonetics and Reading: Starting from Scratch/
Англійська фонетика та читання: починаємо з нуля.**
Навчально-методичний посібник. – Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2024. 100 с.

Навчально-методичний посібник розроблений для студентів першого курсу факультету східної і слов'янської філології, які вивчають англійську з нуля. Посібник рекомендовано для використання на заняттях з дисциплін “Загальноєвропейська мова” та “Фонетика англійської мови”, а також може стати в нагоді для студентів, які вивчають англійську мову як другу іноземну, та всіх, хто починає вивчати фонетику англійської мови.

ISBN 978-966-638-386-3 (Online)

ISBN 978-966-638-387-0 (Print)

**Лисенко О. А., Маслова Л.О.,
Мудринич С.Ю., 2024
Видавничий центр КНЛУ, 2024**

Зміст

ПЕРЕДМОВА.....	4
АНГЛІЙСЬКА АБЕТКА	6
ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА.....	8
UNIT 1.....	8
UNIT 2.....	12
UNIT 3.....	20
UNIT 4.....	24
UNIT 5.....	31
UNIT 6.....	35
UNIT 7.....	39
APPENDIX	42
VOCABULARY	42
PART 1	60
PART 2	64
PART 3	68
PART 4	73
PART 5	81
PART 6	87
PART 7	92
ЛІТЕРАТУРА.....	98

Передмова

Підвищення вимог до організації навчання іноземних мов студентів мовних спеціальностей є наслідком модернізації структури та змісту освіти в Україні, яка повинна бути зорієнтована на діяльність майбутніх професіоналів в умовах інтеграції та міжкультурної комунікації.

Навчально-методичний посібник *“Англійська фонетика та читання: починаємо з нуля”* розроблений для студентів першого курсу факультету східної і слов'янської філології, які вивчають англійську з нуля. Посібник рекомендовано також для використання на заняттях з дисциплін «Загальноєвропейська мова» та «Фонетика англійської мови», а також може стати в нагоді для студентів, які вивчають англійську мову як другу іноземну, та всіх, хто починає вивчати фонетику англійської мови.

Метою даного навчально-методичного посібника є формування та розвиток фонетичної, лексичної, граматичної компетентностей та компетентності у читанні. Фонетична компетентність — здатність до коректного артикуляційного та інтонаційного оформлення висловлювання і розуміння інших. Формування фонетичної компетентності передбачає правильну вимову звуків і звукосполучень англійської мови та фонематичне їх сприймання. Фонетична будова англійської мови вирізняється серед інших в артикуляції органів мовлення при вимові звуків. Фонетичними і графічними особливостями англійської мови є те, що в ній один і той самий звук передається на письмі різними буквами та сполуками і, навпаки, одна й та сама буква може передавати різні звуки, тобто читається по-різному. Ця обставина призвела до того, що в англійській мові є велика невідповідність між написанням і вимовою слів. 26 букв англійського алфавіту передають 44 звуки (20 голосних і 24 приголосних). Таким чином, одна й та сама буква в різних позиціях може позначати різні звуки. Особливо це характерно для англійських голосних букв, кожна з яких має від 5 до 10 звукових значень.

Посібник складається із семи розділів, опановуючи які студенти засвоюють правила читання певних букв та буквосполучень. Вправляючись у читанні, студенти поступово розширюють свій словниковий запас, рухаючись по ускладнюючій траєкторії від букви / звуку до слова / словосполучення і речення. Практична частина побудована за графічним принципом, тобто за основу взято слово в буквенному написанні. Це дає можливість студентам одночасно з освоєнням звуків познайомитися

з основними закономірностями англійської орфографії, засвоїти зв'язки між англійськими звуками та літерами та розвинути початкові навички читання. Водночас студенти засвоюють і транскрипційні знаки англійської мови, що є важливим для подальшого вдосконалення фонетичних, лексичних навичок та умінь. До складу деяких вправ входять прислів'я, приказки, сталі вирази, окремі граматичні структури, таким чином, відбувається поступова автоматизація навичок відтворення та вживання інтонаційних структур, що вивчаються.

В описовій частині, яка складається з 7 додатків, наводяться вказівки щодо артикуляції англійських звуків, даються визначення основних понять фонетики англійської мови і узагальнюються основні правила читання англійських слів. Додатки також містять граматичний матеріал, який слугує основою для вправляння у читанні.

У посібнику також подано словник, у якому узагальнено основні лексичні одиниці.

Англійська абетка

Буква	Вимова букви	Вимова у словах
<i>Aa</i>	[eɪ]	закритий склад [æ] відкритий склад [eɪ]
<i>Bb</i>	[bi:]	[b]
<i>Cc</i>	[si:]	[k] [s] перед e, i, y
<i>Dd</i>	[di:]	[d]
<i>Ee</i>	[i:]	закритий склад [ɛ] відкритий склад [i:]
<i>Ff</i>	[ɛf]	[f]
<i>Gg</i>	[dʒi:]	[g] [dʒ] перед e, i, y
<i>Hh</i>	[eɪtʃ]	[h]
<i>Ii</i>	[aɪ]	закритий склад [ɪ] відкритий склад [aɪ]
<i>Jj</i>	[dʒeɪ]	[dʒ]
<i>Kk</i>	[keɪ]	[k]
<i>Ll</i>	[ɛl]	[l]
<i>Mm</i>	[ɛm]	[m]
<i>Nn</i>	[ɛn]	[n]
<i>Oo</i>	[əʊ]	закритий склад [ɒ] відкритий склад [əʊ]
<i>Pp</i>	[pi:]	[p]
<i>Qq</i>	[kju:]	[kw], [k]
<i>Rr</i>	[ɑ:]	[r]
<i>Ss</i>	[ɛs]	[s] [z] між голосними та у кінці слова після голосних і дзвінких приголосних
<i>Tt</i>	[ti:]	[t]

Uu	[ju:]	закритий склад [ʌ] відкритий склад [ju:]
Vv	[vi:]	[v]
Ww	[ˈdʌbəlju:]	[w]
Xx	[ɛks]	[ks], [z] [gz] перед наголошеною голосною
Yy	[waɪ]	закритий склад [i] відкритий склад [aɪ]
Zz	[zɛd]	[z]

Практична частина

Unit1

Aa [æ]   **Bb** [b]   **Dd** [d]   **Pp** [p]   **Tt** [t]
Ee [ɛ]   **Mm** [m]   **Nn** [n]   **Ll** [l]

1. *Sound the letters and transcription signs (Озвуч літери та транскрипційні знаки).*

A	E	B	D	P	T	M	N	L
a	e	b	d	p	t	m	n	l
[æ]	[ɛ]	[b]	[d]	[p]	[t]	[m]	[n]	[l]

2. *Write one line each (Напиши по рядку).*

Aa... Ee... Bb... Dd... Pp...
Tt... Mm... Nn... Ll...

3. *Read the words (Прочитай слова).*

Closed stressed syllable (закритий ударний склад)	Open stressed syllable (відкритий ударний склад)
[æ]	[eɪ]
at	table
map	date
man	late
bad	name
plan	made
and	plane
Dan	pane
Ann	tale
[ɛ]	[i:]
bed	be
pet	me
net	dene
end	mete
tend	Pete
bell	
pen	
let	

Remember:

- Don't read *e* at the end of the word (*e* не читається наприкінці слова).
- **tt** [t] — double consonant letters are read as one (подвійні приголосні букви читаються як одна).

4. Read the words and word combinations (Прочитай слова і словосполучення).

At, bed, table, be, map, pet, me, man, net, date, dene, bad, end, mete, plane, tent, late, Pete, and, bell, name, Dan, dell, made, Ann, pen, apple, ten, battle, let, saddle, met.

A bad bed, a bad table, a bad map, a bad man, a bad apple, a bad tent, a bad plane, a bad saddle, a bad pet, a bad plan, a bad end, a bad bell, a bad pen, a bad net.

A map and a man, a plan and a plane, a bed and a pen, a tent and a table, a bell and a battle, an apple and an end.

A bad date and a bad plan, a bad table and a bad bed, a bad apple and a bad bell, a bad map and a bad man, a bad tent and a bad tale, a bad tab and a bad tap, a bad plate and a bad mat.

Read and learn (Прочитай і запам'ятай)

- One man, no man (*Один в полі не воїн*).
- A fat cat sat on a mat (*Жирний кіт сидів на ковдрі*).

Remember:

- The letter **Tt** is read as [t]

5. Read the words, word combinations and sentences:

cat – mat

talent – tap

tap – tame

late – tab

tell – ten

tale – talent

tale – tape

tent – tab

table – tame

a bad cat

a bad tent

a tame cat

a bad tale

a bad table

a fat cat

a bad mat

a bad tape

a cat on a table

a bad tab

a bad tap

a cat on a mat

a cat and a mat

a talent and a tale

a tab and a tap

a tent and a tab

a tale and a tent

a mat and a tab

It's a bad cat.
It's a tame cat.
It's a cat on a mat.
It's a cat on a table.

It's a bad tent.
It's a bad tale.
It's a bad tab.
It's a bad tape.

Read and learn

Tick! the clock says,
Tick, tick, tick
What you have to do,
Do quick!

Word Bank

a tab — вішалка
a tap — кран
tame — ручний
a tape — стрічка, тасьма

Remember:

- *The letter **Pp** is read as [p]*

6. *Read the words, word combinations and sentences:*

plan – plane
pal – pale
pane – pen

pet – plate
Pete – planet
pen – plane

planet – plate
pale – pen
Pete – pet

a bad plan
a bad plane
a bad plate
a bad pen

a bad pal
a bad pet
a bad pane
a bad planet

a bad pane
a bad pet
a bad plane
a bad plate

a plan and a plane
a pal and a planet
a plate and a pen

a pet and a pane
a plane and a pal
a pen and a planet

It's a bad pen.
It's a bad plate.
It's a bad plan.
It's a bad planet.

It's a plan and a plane.
It's a plate and a pen.
It's a plane and a pal.
It's a pet and a pane.

Read and learn

- Put two and two together (*Зроби висновки*).
- Promise is debt (*Обіцянка — борг*).
- Better the foot slip than the tongue trip (*Краще оступитися ніж обмовитися*).

Word Bank

pale — блідий

a pal — приятель

a palm — долоня

a pet — улюбленець

a pane — панель

a plane — літак

Unit 2

Ii [ɪ]	Ff [f]	Vv [v]	Ww [w]	Rr [ɹ / r ¹]	
Yy [i]	Kk [k]	Cc [k]	ck [k]	Ss [s]	Hh [h]

1. *Sound the letters and transcription signs:*

F	V	W	R	K	C	I	Y	H
F	v	w	h	r	c	i	y	
[f]	[v]	[w]	[r]	[k]	[ɪ]	[h]		

2. *Write one line each:*

<i>Ff...</i>	<i>Vv...</i>	<i>Ww...</i>	<i>Hh...</i>	<i>Rr...</i>
<i>Kk...</i>	<i>Cc...</i>	<i>Ii...</i>	<i>Yy...</i>	<i>ck... Ss...</i>

3. *Read the words*

Closed stressed syllable

[ɪ]
pin
dig
ill
milk
fill
it
lip
sit
grip
still
little
big

Open stressed syllable

[aɪ]
five
nine
dine
line
I
fine
mine
pie
die
wife
life

4. *Read the words, word combinations and sentences:*

pin, five, dig, nine, ill, dine, milk, line, fill, I, it, fine, lip, mine, sit, pie, grip,
die, still, wife, little, life, dip, dim, grim, grill, mill, mint, miss.
a little pin, a little lip, a little wife, a little dill, a little grill, a little line.

---

¹ In most varieties of English, /r/ is pronounced as an approximant [ɹ]. Although the IPA symbol ⟨r⟩ represents the alveolar trill, ⟨ɹ⟩ is widely used instead of ⟨r⟩ in broad transcriptions of English.

a pin and a milk
a line and a lip
a life and a grin
a grill and a mill

a wife and a miss
a grip and a grin
a mint and a dill
a mill and a mine

It's a little pin.
It's a little lip.
It's a little wife.
It's a little dill.

It's a grip and a grin.
It's a mint and a dill.
It's a mill and a mine.
It's a grill and a mill.

Remember:

- *The letter y at the end of the word is read as [i]*

5. Read the words, word combinations and sentences:

family — happy
very — lorry

sorry — many
berry — cavity

copy — rosy
comedy — tiny

a happy family
a very big lorry
a very rosy berry
a family and a lorry

a very happy family
a very big berry
a very little comedy
a berry and a comedy

It's a very happy family.
It's a very little berry.
It's a very little comedy.
It's a rosy berry.
It's a tiny berry.

Remember:

- *The letter y at the beginning of a word before a vowel is read as [j]*

6. Read the words, word combinations and sentences:

yes – you – your
yard – yoke – yellow
yet – yelp – yen
yourself – youth

yacht – yachtsman
year – yeast
yesterday – yield

a yellow berry	a yellow yacht
a yellow yield	a yellow lorry
a yellow yoke	your yacht
your yield	your yeast
your yoghurt	your yoke

It's a yellow lorry.	It's your yacht.
It's a yellow yield.	It's your yield.
It's a yellow berry.	It's your yoke.

Read and learn

- As fit as a fiddle (*При доброму здоров'ї. У чудовому настрої*).
- Little pitches has big ears (*Діти люблять слухати розмови дорослих. Діти люблять підслуховувати*).

Word Bank

dip — окунути	tinu — крихітний
a grip — хватка	a dill — кріп
a mint — м'ята	a mine — шахта
dim — тьмянний	a yacht — яхта
a grill — решітка	yeast — дріжджі
rosy — рожевий	yield — врожайність
a grin — усмішка	yoghurt — йогурт
a mill — завод	a yoke — ярмо

Remember:

- *The letter Ss is read as [s] and [z]. If s stands after a vowel or voice consonant, it is read as [z]*

7. Read the words, word combinations and sentences:

so – has	still – noise	desk – is
sit – comes	street – rose	stand – step
sleep – plays	dress – nose	see – stem
sad – sand	seat – second	state – stick
sea – season	send – seven	stress – strap

a rosy rose	second has	a yellow sad
a yellow dress	a sad man	a sad season
a little nose	a bad strap	a bad dress
a bad desk	a bad seat	a little step

a rosy rose and a yellow rose
a big dress and a little dress
a bad desk and a big desk
a sad man and a young man
a big nose and a little nose

It's a rosy rose.

It's a yellow rose.

It's a yellow season.

It's a sad man.

It's a big nose.

It's a little dress.

It's a little desk.

It's a little step.

It's a bad seat.

It's a little street.

Ann has a yellow nose.

Pete has a big nose.

Bob has a little desk.

Ben has a nosy berry.

Ann has a big dress.

Read and learn

- Easy does it (*Поволі їдешь — далі будешь*).
- Self done is soon done (*Добре робиться те, що робиться своїми руками*).

Word Bank

a stem — стебло

sad — сумний

sand — пісок

send — відправити

a stride — великий крок

a strap — ремінь

Remember:

- The letter **Kk** is read as [k]

8. *Read the words, word combinations and sentences:*

kiss – kitten	like – take	milk – desk
Kate – link	make – kite	king – kind
kid – kick	kill – keen	key – kettle

a little kitten	a bad milk	a little key
a little kid	a bad desk	a little king

It's a little kitten.
It's a bad milk.
It's a bad desk.

It's a little kid.
It's a little key.
It's a little king.

Word Bank

a kid — дитина
a kick — удар
keen — гострий
a key — ключ
a kettle — чайник

Remember:

- The letter **Cc** is read as [k]. The letter **Cc** before **e, i, y** is read as [s]

9. *Read the words, word combinations and sentences:*

cat – nice	kitten – pencil	cab – cafe
fact – cent	link – bicycle	cake – comb
camel – camera	candy – cane	cave – cattle
calf – canal	cap – cape	central – cement
cent – center	city – civil	cider – cigar
ceremony – cinema	citizen – cigarette	cod – coffee
cliff – climate	club – cocoa	

a big candy	a big club	a big camera
a little camel	a little bicycle	a little cigarette

It's a little calf
It's a little cane

It's a big club
It's a big cap

It's a big cape
It's a big cave

Ann has a big candy.
Pete has a little calf.
Bob has a little bicycle.

Ben has a big camera.
Bob has a big camel.
Ann has a big cap.

Remember:

- The letter combination **ck** is read as [k]

10. Read the words, word combinations and sentences:

clock – frock	pick – stack	neck – tick	pack – lock
black – track	crock – luck	back – tock	rock – Dick

a big clock	a little frock	a little rock
a black sea	a big neck	a black cat

It's a big clock
It's a black sea
It's a black cat
It's a black desk
It's a black kid

Read and learn

- **My cat**
My cat is black
My cat is fat
My cat likes rats
Both lean and fat

- Cut and come again! (*Смачного!*).

Word Bank

a camel — верблюд
a cap — картуз
cocoa — какао
a calf — теля
a cave — печера
a cod — тріска

a candy — цукерки
cement — цемент
a frock — сукня
a cane — тростина
a cliff — скеля

Remember:

- The letter **Vv** is read as [v]
- The letter **Ww** is read as [w]

11. Read the words, word combinations and sentences:

vest – wet	live – west	vamp – went
have – welt	vac – win	vent – well
give – was	van – will	vacant – wasp

west – wife – widow – wide – wig – wild – week – weekday - weekend

a black vest	a bad wasp
a sad widow	a little van
a bad wife	a wild wasp

Please, do it my way. That isn't the way to do it.
Don't speak to your dad that way.

I have a black cat.
I have a black vest.
I have a little spoon.
I have a bad window.

Read and learn

• **Cry Willie**

Why do you cry, Willie?
Why do you cry?
Why, Willie? Why, Willie?
Why, Willie? Why?

- When wine is in, wit is out (*Коли хміль шумить, розум мовчить*).

Word Bank

a wasp — оса
west — захід
a wig — перука
wild — дикий
a vest — жилет

Remember:

- The letter **Hh** is read as [h]

12. Read the words, word combinations and sentences:

hand – help	heel – hill	hole – hop
hat – hot	hell – hem	hope – hide
hill – he	him – home	hind – holy

his help, his hobby, his hotel, his hotel bill, his hot beef.

See him. Help him. Tell him. Hold his files. Hello!

Let him spend it on his hobby. Let him see his bill! Let him post it.

Don't help him! Don't meet him! Don't tell him!

Let's tell him! Let's meet him! Let's help him! Let's stop him!

Remember:

- After a vowel (if no vowel follows), the letter **Hh** is not read.
Oh [əʊ] (*O!* (*визук*). Oh, yes (*Так!*))

Read and learn

- **Humpty-Dumpty**

Humpty-Dumpty sat on a wall

Humpty-Dumpty has a great fall

All the King's horses and all the King's men

Couldn't put Humpty together again.

Word Bank

Humpty-Dumpty [hʌmptɪ dʌmptɪ] — низенький товстун, коротун.

- Habit cures habit (*Клин клином выбивается*).
- Harm watch, harm catch (*Не шукай лиха, біда сама тебе знайде*).

Unit 3

O o [ɒ]   U u [ʌ]   J j [dʒ]   X x [ks]   Q q [kw]   Gg [g]

1. Sound the letters and transcription signs:

J   X   Q   G   O   U
J   x   q   g   o   u
[dʒ] [ks] [kw] [g] [ɒ] [ʌ]

2. Write one line each:

Oo...   Uu...   Jj...
Xx...   Qq...   Gg...

3. Read the words.

Closed stressed syllable		Open stressed syllable	
[ɒ]	[ʌ]	[əʊ]	[ju:]
not	cup	home	tune
pond	bus	rose	duty
hot	nut	nose	pupil
doll	duck	go	tube
pot	bug	mole	tule
cod	bulk	role	tulip
frost	bundle	no	mule
from	but	toe	music
fond	bulb	stone	fuel
fog	bud	note	during
drop	brush	pone	due
dog	bust	hope	duet
dock	club	poke	cube
cross	clung	robe	bureau
cot	fun	mode	avenue
comedy	dust		

4. Read the words and word combinations:

Tune, home, cup, not, duty, rose, nose, bus, pond, pupil, go, nut, hot, tube, mole, duck, doll, role, tulip, no, bug, toe, stone, mule, tone, music, bulb, clung, cross, cot, comedy, note, pone, due, poke, dog, bust, cube, fuel.

A big pond, a little doll, a yellow bus, a good pupil, a red tulip, a lovely music, a big mule, a little bug, to cross the street, my home, his nose, on duty, duty-free, due in course, a good toe, a grey duck.

Read and learn

- A little pot is soon hot (*Неврівноважену людину легко вивести з себе*).
- Dumb dogs are dangerous (*В тихому болоті чорти водяться*).
- As snug as a bug in a rug (*Тепло, світло та мухи не кусають*).

Remember:

- The letter **Qq** is used only in the combination “**qu**” which is pronounced [kw]

5. Read the words and word combinations:

quest – quick	quilt – quip	questions – square
quid – quill	quiz – quod	quote – quiver
quit – quintet	quake – qualification	queen – queer
quinsy – quiet	quality – quantity	

ask questions, answer questions, a square, watch, a square clock, quake with cold, a big quarrel, quench one's thirst, come quick, keep quiet, quit work, keep quite quiet.

Read and learn.

- A quiet conscience sleeps in thunder (*З чистою совістю і в грозу спить*).

Word Bank

quake — дрижання
a quarrel — сварка
quench — гасіння
quit — вільний
exact — точний

Remember:

- The letter **Xx** is read as [ks]

6. Read the words, word combinations and sentences:

box – text	dixy – taxi	expensive – excellent
next – box	telex – exam	explain – examine
six – fix	exactly – exact	exhibition – exhibit

exact time, exact dates, easy exams, expensive tests, expensive exhibits, a simple exam, an exam in Italian, an excellent exhibition, an excellent exhibit.

at an exam, in a box, in a taxi, at an exhibition, at six exactly, at seven exactly.

Let's take text sixteen. Let's take a taxi home. Let's go home by taxi. Let me explain! Explain! Let me explain the text five next time. Let's examine it again. Please, examine him next time.

Read the poem

• ***The Flight of time***

Sixty seconds make a minute
Sixty times the clock ticks in it
Sixty minutes make an hour
So stay its flight we have no power

Remember:

- *The letter **Jj** is read as [dʒ]*

7. Read the words, word combinations and sentences:

jelly – jiffy	jug – jam	jig – jump
fidgety – juggle	jet – just	jeans – jazz
jam – jumble	job – jess	Japan – Japanese

a good job,	a bad jam,	a bad juggle,
a blue jug,	a blue jeans,	a good jazz,
a big jam,	a good jelly,	a bad jelly,
a blue jug,	jelly of fruit,	jelly of meat.

Pass me a jelly of fruit, please!
Pass me a jelly of meat, please!
What a bad jelly! It's a blue jug.
This is blue jeans and that's grey jeans.
It's a good jazz.

Read and learn

- Judge not of men and things at first sight (*Не суди про людей та речі з першого погляду*).

Remember:

- The letter **Gg** is read as [g]
- The letter **Gg** before **e** at the end of a word is read as [dʒ]
- The letter **Gg** before **e, i, y** sometimes is read as [dʒ]
- Exceptions to this rule: **get** [get], **begin** [bɪɡɪn], **give** [ɡɪv]

8. Read the words, word combinations and sentences:

page, college, village, gentleman, cottage, message, gad-fly, gang, gap, gas, gasp, gay, goose, genuine, geography, gesture, get, gift, gin, ginger, girl, glad, glass.

a green village, a big cottage, a tall girl, a green grass, a long page, a grey goose, a ginger-beer, a ginger-bread.

It's a green village.
It's a green grass.
It's a ginger-beer.

It's a big cottage.
It's a tall girl.
It's a grey goose.

I have a green vest.
I have a black dog.
I have a good ginger-beer.
I have a grey goose.

Word Bank

a gad-fly — овод
a gang — бригада
a ginger-beer — імбирне пиво
a ginger-bread — імбирний пряник

Unit 4

Letter combinations: th, ch, sh, igh, ph, ng, ture, wor, wa, wha, war, whar

Remember:

- The letter combination **th** is read as [ð] and as [θ]

1. Read the words and word combinations:

[ð]	[θ]
that	th
they	thief
them	theft
these	month
those	myth
this	thick
thus	thrust
with	thump
bathe	thrift

Bathe, thrift, with, thump, thus, thrust, this, thick, those, myth, moth, these, them, theft, they, thief, that, thin.

a thin hoy, a thin file, a thin dog, a thin cat, a thick pencil, a thick coat, a thick slice of ham.

both men, both teams, both events, both athletes, both cables, both offices, both machines, this apple, that spoon, that lady, this dish, that hat, that telex, this cable, that old film, that lovely day.

Read and learn

- That's neither here nor there (*Ні до села, ні до міста*).
- There is time for everything (*Час творити чудеса*).
- There is no rose without a thorn (*Немає троянди без шипів*).
- When there is a will, there is always a way, when there is no will, there is no way (*Де хотіння, там і вміння*).

Remember:

- The letter combination **sh** is read as [ʃ]
- The letter combination **ch** is read as [tʃ]

[ʃ]	[tʃ]
she	bench
shell	chair
shy	chest
dish	cherry
finish	chick
sheet	chin
mesh	chat
ship	chop
sheep	charm
shine	chip
shop	chill

2. Read the words, word combinations and sentences:

bench – chest	shelf – fresh	champ – cherry
chess – chin	shut – ship	chap – chill
check – chick	shot – sharp	char – chippy
shirt – dish	chat – chuck	shell – shuck
shock – shop	chip – chop	shed – brush
shift – fish	march – charm	shred – shark

a big bench, a little bench, this bench,
a big chair, a red chair, a black chair,
a red shelf, a clean shelf, a bad shelf,
a clean cherry, this cherry, a little cherry,
a big shirt, a little shirt, a red shirt, this shirt,
a big shop, a little shop, a very big shop,
a short dress, a short skirt, a short bench.

This is a long grey bench.
That is a big red shelf.
The boy is on the chair.
This is a big shop.
This is a clean shelf.

The chair is at the desk.
The girl is on the bench.
Misha has a red shirt.
This dress is short.
This cherry is red.

Read the poem:

Chock, chock, chock, chock, chock
Good morning Mrs Hen
How many chickens have you got?
Madam I've got ten
Four of them are yellow
And four of them are brown
And two of them are speckled red
The nicest in the town.

Read and learn

- Children are poor men's riches (*Діти — багатство бідняків*).
- Cheapest is the dearest (*Дешево, та гнило, дорого, та мило*).

Remember:

- The letter combination **igh** is read as [ai]

3. Read the words, word combinations and sentences:

high – thigh	light – fight	bright – highly
night – flight	right – might	sigh – sight

A right hand, a high house, a convenient flight, a night flight, a lovely night, a cold night.

Eight light boats, eight easy texts, eighteen light plains, eight easy exams, six light boxes, eighteen easy days.

flight eight, flight eighty, flight eighteen, flight eighty-eight.

Let's have a light meals. Lets have a light snack! Let's have a light snack at eleven exactly. Don't go by night flight. Let's go by flight eighteen.

Read and learn

- Fight fire with fire (*Клин клином выбивається*).
- Many hands make light work (*Чим більше рук, тим простіше робота*).

Remember:

- The letter combination **ph** is read as [f]

4. Read the words, word combinations and sentences:

photo – phone

philology – philharmonic

physical – physicist

physically – physical

philosophy – philosopher

phase – photograph

in his photo, an old photo, a big photo, a little phone, a red phone, a yellow phone, an old physician, a thick physician, a thin physician, a long phrase, a short phrase, a new phrase, philharmonic society, phrase book, over the phone, by the phone.

Let's phone him. Don't phone him. Send him his telephone bill.
Send him his photos. This phone is new. This photo is old.

Remember:

- The letter combination **ng** is read as [ŋ]

5. Read the words, word combinations and sentences:

song – thing – sang

wing – sung – during

long – hang – hung

bring – sing – meeting

wrong – rang – ring

song – rung – morning

reading, writing, saying, playing, sitting, singing, ringing, morning, evening, Good morning! Good evening!

in the morning, in the afternoon, in the evening, tomorrow morning, an interesting story, an interesting person, an interesting film, an interesting thing, in spring, a cold spring, a warm spring, a long way, a long street, a long story, take a long time, how long.

a handsome young man, a pretty young woman, a young tree, a young fellow, the wrong address, the wrong telephone number, the wrong train, wrong number.

bring books, bring salt, bring bread, sing song, ring phone, ring up, during the holidays, during the meeting, be at a meeting.

She's an interesting person. It's very interesting to all of us.

It's a long way from here. It takes a long time to learn to play the piano.

You're wrong! That's wrong!

Please, bring your friend to our party. Please, give me a ring this evening.

Read and learn

- It's no use crying over spilt milk (*Сльозами горю не допоможеш*).
- In every beginning think of the end (*Починаючи щось, завжди думай про кінець*).

Word Bank

a physician — лікар

a phrase — фраза

a philharmonic — філармонія

Remember:

The letter combination **ng** is pronounced as [ŋ] in the following cases:

- in some words before a vowel sound, e.g.: **anger, Congo**
- before the letter **u**+ vowel, e.g.: **linguist, anguish**
- before the letters **l** and **r** + vowel, e.g.: **angle, hungry**

6. Read the words:

finger – anger

linguist – single

hunger – Congo

jangle – jungle

Language – linguist

England – English

angry – hungry

mongrel – Englishman

Remember:

- The letter combination **ture** is read as [tʃə]

7. Read the words, word combinations and sentences:

picture – literature

temperature – mixture

furniture – lecture

agriculture – culture

in the picture, a nice picture, a bad picture, a high temperature, a low temperature, a long lecture, a lecture in problems of foreign trade, a

lecture in Ukrainian literature, much furniture in the flat, a bitter mixture, give a lecture.

What's that in the picture?

They haven't got much furniture in their flat.

He has lectures in Ukrainian literature.

Take your temperature.

What's your temperature?

Who's this picture by?

Remember:

- The letter combination **wor** is read as [wɜ:]

8. Read the words, word combinations and sentences:

work – word

worst – housework

world – worse

homework – workday

a lot of work, not much work, too much work, a lot of homework, a lot of housework, a lot of hard work, world prices, the world market, the world economy, a new word, a difficult word, a useful word, a long word, a short word.

May I say a few words to you?

What's the homework for tomorrow?

He doesn't work hard enough.

Do you work on Saturday?

Remember:

- The letter combinations **wa** and **wha** in a stressed position before the final consonant or two consonants (with the exception of **x, ck, g, r**) are read [wɒ], e.g.: **wad** – **wade**, **what** – **wait**, **wan** – **wane**.
- The letter combinations **wa+r**, **wha+r** in stressed position are read [wɔ:] if they are not followed by a vowel, e.g.: **war**, **warm**, **ward**, **wharf**.
[wɒ]: **wad**, **what**, **want**, **waddle**, **wallet**, **wasp**, **waffle**, **wash**
[wɔ:]: **war**, **warm**, **ward**, **wart**, **warm**, **wharf**, **award**, **reward**
[wɒ], [wɔ:]: **was**, **wash**, **Watson**, **warm**, **wasp**, **warp**, **watt**, **wattle**
[wæ]: **whack**, **wag**, **wagon**, **wax**, **waxen**, **waggle**

- *In the letter combination **wr**, which appears at the beginning of a word, the letter **w** is not readable: **write** [raɪt] **wriggle** [rɪgəl]*

9. Read the words, word combinations and sentences:

write – wright

wreck – wreak

wry – wren

wrap – wrack

wrench – wretch

wrist – wriggle

wash hands, watch TV, a big watch, go for a walk, have a walk, take a walk, a warm day, a warm tea

Let them wash carefully. Let them watch carefully.

Let them wash their hands. Let me watch TV.

Shall we walk or go by bus?

Shall we watch TV or go for a walk?

It's a nice warm day.

My tea isn't hot. It's only warm.

Write to me often.

He writes well.

Unit 5

Letter combinations: er, ar, ur, or, ir

Remember:

- The letter combination **er** in the middle of a word is read as [ɜ:]

1. Read the words, word combinations and sentences:

tern – serf	persist – German	nerve – reserve
her – stern	person – percent	nervous – permit
herd – perm	perhaps – perfect	herd – perplex
herb – nervy	verb – verge	herself – perform
term – verse	vertical – service	serve – servant

her room, her class, her camera, her husband, her cent, after the performance, her black cat, her radio, her married aunt, her red suit, her tall son, her lovely little flat

a good verse, a bad verse, a long verse, a short verse, many verses, by herself, German person, a nervous person

Recite a verse, please! Do you know Ann? Certain, I do.

Remember:

- The letter combination **ur** in the middle of a word is read as [ɜ:]

2. Read the words, word combinations and sentences:

curl – burst	cur – curl	hurdle – nursery
Turk – hurt	curt – curb	purple – purpose
burn – fur	curly – curd	purse – turn
turn – burr	Thursday – return	nurse – surname
nurse – urn	surprise – curve	
curtain – curse	furnish – further	

a curly girl, a curly boy, a curly man, a curly woman, burst into tears, burn to the ground, a long turn, a long curtain

on the first of Thursday, a good nurse, a bad nurse, a good purpose, my purpose, her purpose, his purpose, turn on, turn off

Go on further. Don't be surprised. Return to you town. They all read in turn. Turn left. Turn right. Turn to the left. Turn to the right. Turn to page 50. Turn on the radio. Turn on the telly.

Remember:

- The letter combination **ir** in the middle of a word is read as [ɜ:]

3. Read the words, word combinations and sentences:

girl – skirt	third – thirty
bird – dirty	thirtieth – thirteen
firm – first	thirteenth – circle
sir – gird	birch – dirt
dirk – firmly	fir – birthday
irk – birth	bird – circulate

a good girl, a happy girl, a pretty girl, a grey skirt, a long skirt, a short skirt, a red skirt, a little bird, a white bird, a big bird, a grey bird

on the first of May, on the first of July, on the third of August, on the first day of the month, on the first of June, on the third of July

Monday, the first of May; Sunday, the third of June; Thursday, the first of August

Happy birthday! On his birthday. Date of birthday.

First name, first-year student, third year, the first person, the third person.

First listen and repeat. They usually read it first, and then retell it.

Remember:

- The letter combination **ar** is read as [ɑ:]

4. Read the words and word combinations:

bar – car	art – part	smart – bar
far – arm	start – carpet	jar – lark
star – army	park – dark	yard – darling
armchair – large	card – mark	harp – harsh
barber – barge	cargo – carp	darn – scarf
bark – barn	marble – march	party – tar

a red scarf, a good mark, a large army, a big arm, a left arm, a dark room, a dark hair, a dark night, a white star, a yellow star, a green park, a big park, a yellow park

a big carpet, a red carpet, on the carpet, a large armchair, a blue armchair, the armchair in the room, a red car, a big chair, a little car, a grey car, a good party, a little yard

Remember:

- The letter combination **or** is read as [ɔ:]

5. Read the words and word combinations:

born – port	or – for	nor – storm
corn – sport	fork – ford	mort – orb
morning – short	cord – lord	orbit – torpid
form – forty	horn – sort	born – cord
cock – cornel	forget – corner	forest – forge
fork - forest	forbid – force	fork – forty
formal – former	forth – fortress	corn - sort

a short dress, a short text, a short fork, forty desks, forty books, forty boys, a big fork, a little fork, a bad fork, this fork, that fork, a big fortress, a good sort, nothing of the sort

in the flat or in the yard, on the desk or on the box, at the window or at the door, in the big forest, in the storm, in the right hand corner, in the left hand corner, in the morning, in the fourth form

Remember:

- The letter combinations **ar**, **er**, **or** are read as [əɹ]

6. Read the words and word combinations:

winter	dinner	doctor	ever
summer	supper	grammar	runner
September	paper	corner	swimmer
November	weather	letter	number
October	sister	fitter	never
December	butter	member	rubber
mister	hunter	under	after

at the corner, in the corner, round the corner, turn the corner, at the street corner, in the corner of the room, a small letter, a capital letter, to post a letter, the right-hand corner, the left-hand corner

in the summer, in the winter, next summer, this summer, this winter, a summer holiday, a holiday in the summer, a winter evening

after dinner, after supper, to have dinner, to have supper

mother and father, their brother and sister, grandmother and grandfather, my sister, his brother, this daughter

a teacher and a writer, a driver and a worker, a driver and a farmer, a reader and a writer, a painter and a doctor, an actor and an army officer

Unit 6

Letter combinations: ee, ea, ou, oo

Remember:

- The letter combination *ee* is read as [i:]

1. Read the words, word combinations and sentences:

tree – street	steep – feed	been – deed	reel – peel
green – see	deed – feet	seem – bee	needle – keep
free – need	feel – week	bee – beech	keen – geese
meet – keep	three – sleepy	steel – reed	fee – decree

a green desk, a green pencil, a green wool, a green tree,
a green street, a green dress, a green shirt, a green park

a long street, a short street, a good meet, a long needle, a green peel, a
green reed

I can see a green street. I can see a green park.

I can see a long needle. I can see a green reed.

I can see a green shirt. I can see a green desk.

I can see a good meet.

Remember:

- The letter combination *ea* is read as [i:]

2. Read the words, word combinations and sentences:

teacher – tea	cheat – creak
clean – teach	cheap – cream
read – team	creature – deal
speak – tease	dean – dream
please – cease	each – eager
easel – easily	eagle – features
eastern – easy	dealer – east

feature – dealer
leap – league
pea – least
leaf – leave
leader – reap

heat – heating
eat – flea
heal – heap
lean – lead

a good teacher, a bad teacher, a good tea, a tea-pot, a hockey team, a football team, yellow leaves, green peas, each other, a big eagle, clean up, a clean sheet of paper, a great deal of, deal with, a beautiful easel, an eastern wind, right feature.

Take it easy! Please, read the text. Please, speak louder. Are the rates at the hotel cheap?

Where can I have my suit cleaned?

Please, clean the blackboard. East or West home is best.

Word Bank

steep — крутий
a reed — очерет
a reel — катушка
a peel — шкірка
a needle — голка

an easel — мольберт
eastern — східний
an eagle — орел
a feature — ознака
a pea — горох

Remember:

- *The letter combination **ou** is read as [aʊ]*

3. Read the words, word combinations and sentences:

house – mouth
loud – sound
pound – count
found – cloud
counter – ground
couch – bound
double – founder
foundry – fountain
housing – foul
outer – outing

mound – mouse
sound – vouch
council – country
outlook – output
outside – outskirts
without – about
outfit – outset
round – shout
outbreak – outdoors
outstanding – out

a good house, a nice little house, a lovely big house, an outstanding writer, an outstanding artist, a grey cloud, many clouds, many sounders, outer space, without milk, without many mistakes

the House of Commons, the House of Lords, the House of Representatives, a housing problem, a housing construction, take out, out of town, out of the lab, out of the bag, out of the bookcase, out of the hotel.

Count to ten. He is out. Let's go out. It's cold outside. Say it aloud. Please, find out the date. It's five pounds. He is about forty.

Read and learn

- Action speaks louder than words (*Про людину судять у його справах*).
- Counsel is no command (*Порада не наказ*).

Word Bank

outstanding — видатний

out — поза

a sound — звук

outer space — зовнішній простір

without — без

housing — житло

a pound — фунт

Remember:

- The letter combination **oo** is read as [u:] or [ʊ]

4. Read the words, word combinations and sentences:

[u:]

boot – scoot – spoon

room – pool – food

boom – too – groom

moon – cool – loon

soon – tool – roof

hood – soot

fool – pool – school

[ʊ]

cook – wool

wood – goods

took – foot

book – nook

look – rook

good – hook

shook – stood

a big boot, a little boot, this boot, that boot, a little book, a good book, a big spoon, a bad spoon, a book in the hand, a good food, a good man, a bad spoon and a bad boot, a little wood and a thick wood, a fox in the wood, a big wood, a left boot, a good boot, a textbook, a Spanish textbook, a guide book, a bookcase, go on foot.

He's good at Japanese. She's good at music. Good morning, good night, goodbye. Look at him. Cook some meat. Let me have a look. She's a good look. Let's go home on foot. Let me look at him.

Read and learn

- A good beginning makes a good ending (*Лиха біда початок*).
- A good dog deserves a good bone (*За заслугами та честь*).

Unit 7

Letter combinations: ei, ey, ai, ay, oy, oi, all

Remember:

- The letter combinations *ei, ey, ai, ay* are read as [eɪ]

1. Read the words, word combinations and sentences:

Play – say – lay	pay – fail	ray – lay
day – stay – bait	day – daily	main – Spain
May – wait – bray	mail – hail	praise – Okay
rain – rainy – tailor	ail – paint	they – hey
way – bay – chain	hay – gain	say – stay

a rainy day, a good day, a bad day, a nice day, a long day, my mail, his mail, her mail, daily mail, pay day, daily tests, daily visits, daily events, his pay day, pay in time, My Day, see my mail.

Don't say my name! Don't say it yet! Say it. Pay my bill. Stay till nine. Stay late. Stay in Spain. Let him stay in bed. Let me stay till five! Don't say no! They are teachers. They are good children. They are in the street.

Read and learn

- If an ass bray at you, don't bray at him (*Не зв'язуйся з дурнями*).
- In the evening one may praise the day (*День можна хвалити лише ввечері*).
- The tailor makes the man (*Наряди пень — и пень буде гарний*).

Remember:

- The letter combinations *oi, oy* are read as [ɔɪ]

2. Read the words, word combinations and sentences:

boy – toy – boycott
soil – voice – point
boil – noise – noisy
boiled – oil – foil

spoil – oyster – ointment

avoid – coin – hoist

poison – royal – toilet

noisy boys, little boys, noisy little boys, boy's toys, many toys, boiled beef, hot boiled beef, many voices, a good voice, a bad voice, toilet soap, good oil, bad oil, royal man, royal horses, a poison in the glass, a poison in the cap.

Boil it! Don't boil it! Let me boil it. Let's boil it! Do you like to eat oysters? — I like to eat oysters. Avoid mistakes.

Read and learn

- The voice of one man is the voice of no one (*Один в полі не воїн*).
- A fly in the ointment (*Ложка дьогтю в бочці меду*).
- Too many cooks spoil the broth (*Два кухарі — лихий борщ*).

Word Bank

a foil — папіра

a hoist — підйомник

poison — отрута

oil — масло, нафта

an oyster — устриця

Remember:

- *The letter combination all is read as [ɔ:l]*

3. *Read the words, word combinations and sentences:*

all – ball – small

hall – stall – call

fall – mall – pall

gall – tall – football – volleyball

all day, all time, all my family, all my life, all of us, all of you, all of them, all night, make a call, a small family, a small chalk, a small hall, a small ball, tall man, tall boy, tall girl, tall woman, a football team, a call-box, a big ball on the wall, six balls, a good ball, a red ball, a blue ball, play football, play volleyball.

Doesn't he play football in August? It's too late to call on him. Please, ask him to call me. Let me go and make a call. It's all okay. That's all. Let's look at all of these exhibits.

Read and learn

- All is well that ends well (*Все добре що добре закінчується*).
- All that glitters is not gold (*Не все те золото, що блищить*).

Appendix VOCABULARY

Unit 1

1.	bad	[bæd]	поганий
2.	bed	[bed]	ліжко
3.	bell	[bel]	дзвінок
4.	cat	[kæt]	кішка
5.	date	[deɪt]	дата
6.	dell	[dɛl]	лесиста лощина
7.	dene	[di:n]	балка, дюна
8.	end	[ɛnd]	кінець
9.	late	[leɪt]	пізно
10.	let	[let]	дозволити
11.	man	[mæn]	чоловік, людина
12.	map	[mæp]	мапа
13.	mat	[mæt]	рогожа
14.	name	[neɪm]	ім'я
15.	net	[net]	чистий
16.	pal	[pæl]	друг
17.	pale	[peɪl]	блідий
18.	pane	[peɪn]	віконне скло
19.	pen	[pen]	ручка
20.	pet	[pet]	домашня тварина
21.	plan	[plæn]	план
22.	plane	[pleɪn]	літак
23.	planet	[plænɪt]	планета
24.	plate	[pleɪt]	тарілка
25.	tab	[tæb]	етикетка
26.	table	[ˈteɪbəl]	стіл
27.	tale	[teɪl]	казка
28.	talent	[ˈtælənt]	талант
29.	tame	[teɪm]	ручний
30.	tan	[tæŋk]	танк, цистерна
31.	tap	[tæp]	кран
32.	tape	[teɪp]	стрічка, тасьма
33.	tent	[tent]	палатка, намет

Unit 2

1.	berry	['berɪ]	ягода
2.	cavity	['kævəti]	порожнина
3.	comedy	['kɒmədi]	комедія
4.	copy	['kɒpi]	копія
5.	desk	[desk]	письмовий стіл
6.	dill	[dɪl]	кріп
7.	dip	[dɪp]	заглиблення
8.	dress	[dres]	сукня
9.	gad-fly	['gædflaɪ]	овод
10.	gang	[gæŋ]	банда
11.	ginger beer	['dʒɪndʒə bɪə]	імбирне пиво
12.	gingerbread	['dʒɪndʒə-brɛd]	імбирний пряник
13.	goose	[gu:s]	гусак
14.	grill	[grɪl]	гриль
15.	grin	[grɪn]	усмішка
16.	grip	[grɪp]	влада
17.	happy	['hæpi]	щасливий
18.	keen	[ki:n]	гострий
19.	king	[kɪŋ]	король
20.	kitten	['kɪtən]	кошеня
21.	kettle	['kɛtəl]	чайник
22.	key	[ki:]	ключ
23.	life	[laɪf]	життя
24.	line	[laɪn]	лінія
25.	lip	[lɪp]	губа
26.	little	['lɪtəl]	маленький
27.	lorry	['lɒri]	вантажівка
28.	many	['meni]	багато
29.	milk	[mɪlk]	молоко
30.	mill	[mɪl]	млин, фабрика
31.	mine	[maɪn]	шахта
32.	mint	[mɪnt]	м'ята
33.	miss	[mɪs]	пані
34.	nose	[nəʊz]	ніс

35.	pin	[pɪn]	шпилька
36.	rosy	['rəʊzi]	рожевий
37.	sad	[sæd]	сумний
38.	sand	[sænd]	пісок
39.	season	['si:zən]	сезон
40.	send	[send]	відправити
41.	strap	[stræp]	ремінь
42.	street	[stri:t]	вулиця
43.	strict	[strikt]	строгий
44.	tiny	['tɪni]	крихітний
45.	village	['vɪlɪdʒ]	село
46.	wife	[waɪf]	дружина
47.	window	['wɪndəʊ]	вікно
48.	yacht	[jɒt]	яхта
49.	year	[jɪə]	рік
50.	yellow	['jeləʊ]	жовтий
51.	yesterday	['jestədeɪ]	вчора
52.	yogurt	['jɒgət]	йогурт
53.	yoke	[jəʊk]	ярмо

Unit 3

1.	avenue	['ævə,nju:]	проспект
2.	beef	[bi:f]	яловичина
3.	box	[bɒks]	коробка
4.	brush	[brʌʃ]	щітка
5.	bug	[bʌg]	жук
6.	bud	[bʌd]	брунька
7.	bulb	[bʌlb]	лампочка
8.	bulk	[bʌlk]	великий обсяг
9.	bus	[bʌs]	автобус
10.	bureau	['bjʊərəʊ]	бюро
11.	bust	[bʌst]	бюст
12.	club	[klʌb]	клуб
13.	cod	[kɒd]	тріска
14.	comedy	['kɒmɪdɪ]	комедія
15.	cot	[kɒt]	ліжечко
16.	cross	[krɒs]	хрест
17.	cube	[kju:b]	куб
18.	cup	[kʌp]	чашка
19.	dixy	['dɪksi]	казанок
20.	dock	[dɒk]	док
21.	dog	[dɒg]	собака
22.	doll	[dɒl]	лялька
23.	drop	[drɒp]	крапля
24.	duet	[dju:'et]	дует
25.	duck	[dʌk]	качка
26.	dump	[dʌmp]	звалище
27.	duty	['dju:ti]	зобов'язання
28.	duty-free	[,dju:ti'fri:]	безмитно
29.	exam	[ɪg'zæm]	іспит
30.	exactly	[ɪg'zæktli]	точно
31.	expensive	[ɪk'spensɪv]	дорогий
32.	exhibition	[,ɛksɪ'bjʃən]	виставка
33.	exhibit	[ɪg'zɪbɪt]	експонат
34.	fog	[fɒg]	туман

35.	from	[frɒm]	від, із
36.	frost	[frɒst]	мороз
37.	fuel	[fjuəl]	паливо
38.	help	[hɛlp]	допомога
39.	hobby	['hɒbi]	хобі
40.	home	[həʊm]	дім
41.	hope	[həʊp]	надія
42.	hot	[hɒt]	гарячий
43.	hotel	[həʊ'tel]	готель
44.	jam	[dʒæm]	варення
45.	jeans	[dʒi:nz]	джинси
46.	jelly	[dʒɛli]	желе
47.	job	[dʒɒb]	робота
48.	jug	[dʒʌg]	глечик
49.	jungle	['dʒʌŋgəl]	джунглі
50.	mull	[mʌl]	плутанина
51.	music	['mjuzɪk]	музика
52.	nose	[nəʊz]	ніс
53.	page	[peɪdʒ]	сторінка
54.	pond	[pɒnd]	ставок
55.	pupil	['pjʊ:pəl]	учень
56.	robe	[rəʊb]	вбрання
57.	role	[rəʊl]	роль
58.	rose	[rəʊz]	троянда
59.	quake	[kweɪk]	землетрус
60.	qualification	[,kwɒlɪfɪ'keɪʃən]	кваліфікація
61.	quality	['kwɒlɪtɪ]	якість
62.	quantity	['kwɒntɪtɪ]	кількість
63.	quarrel	['kwɒrəl]	сварка
64.	queen	[kwi:n]	королева
65.	quench	[kwentʃ]	гасіння
66.	question	['kwɛstʃən]	питання
67.	quill	[kwɪl]	перо
68.	quit	[kwɪt]	кинути
69.	taxi	['tæksi]	таксі
70.	telex	[telɛks]	телекс
71.	text	[tekst]	текст

72.	thirst	[θɜːst]	спрага
73.	time	[taɪm]	час
74.	toe	[təʊ]	палець на нозі
75.	tulip	[ˈtjuːlɪp]	тюльпан
76.	watch	[wɒtʃ]	годинник

Unit 4

1.	apple	['æp ^ə l]	яблуко
2.	bathe	[beɪð]	купатися
3.	bench	[bentʃ]	лавка
4.	bring	[brɪŋ]	принести
5.	cable	['keɪb ^{əl}]	кабель
6.	chat	[tʃæt]	чат
7.	check	[tʃɛk]	перевірити
8.	chess	[tʃes]	шахи
9.	chest	[tʃest]	груди
10.	chick	[tʃɪk]	пташеня
11.	chin	[tʃɪn]	підборіддя
12.	chip	[tʃɪp]	чіп
13.	chop	[tʃɒp]	відбивна
14.	chuck	[tʃʌk]	їжа
15.	day	[deɪ]	день
16.	dish	[dɪʃ]	блюдо
17.	during	['djʊərɪŋ]	протягом
18.	file	[faɪl]	файл
19.	finish	['fɪnɪʃ]	кінець
20.	fish	[fɪʃ]	риба
21.	flight	[flaɪt]	політ, рейс
22.	fresh	[frɛʃ]	свіжий
23.	high	[haɪ]	високий
24.	homework	['həʊm, wɜ:k]	домашня робота
25.	housework	['haʊs, wɜ:k]	робота по дому
26.	long	[lɒŋ]	довго
27.	machine	[mə'ʃi:n]	машина
28.	mesh	[meʃ]	сітка
29.	month	[mʌnθ]	місяць
30.	morning	['mɔ:nɪŋ]	ранок
31.	myth	[mɪθ]	міф
32.	night	[naɪt]	ніч
33.	phase	[feɪz]	стадія, етап
34.	philosophy	[fɪ'lɒsəfi]	філософія

35.	sheep	[ʃi:p]	вівця
36.	sheet	[ʃi:t]	лист
37.	ship	[ʃɪp]	корабель
38.	shirt	[ʃɜ:t]	сорочка
39.	shop	[ʃɒp]	магазин
40.	shot	[ʃɒt]	постріл
41.	thief	[θi:f]	крадій
42.	thick	[θɪk]	товстий, густий
43.	thing	[θɪŋ]	рiч
44.	word	[wɜ:d]	слово
45.	work	[wɜ:k]	працювати
46.	wreck	[rɛk]	розбити

Unit 5

1.	bar	[bɑ:]	брусок
2.	barber	['bɑ:bə]	перукар
3.	bark	[bɑ:k]	гавкати
4.	birch	[bɜ:tʃ]	береза
5.	bird	[bɜ:d]	птаха
6.	birthday	['bɜ:θ, deɪ]	день народження
7.	born	[bɔ:n]	народжений
8.	burn	[bɜ:n]	горіти
9.	burst	[bɜ:st]	лопнути
10.	butter	['bʌtə]	вершкове масло
11.	car	[kɑ:]	автомобіль
12.	card	[kɑ:d]	посвідчення
13.	cargo	['kɑ:gəʊ]	вантаж
14.	carp	[kɑ:p]	короп
15.	carpet	['kɑ:pɪt]	килим
16.	circle	['sɜ:kʰl]	круг
17.	cord	[kɔ:d]	канат
18.	corn	[kɔ:n]	зерно
19.	corner	['kɔ:nə]	куток
20.	curl	[kɜ:l]	локон
21.	dark	[dɑ:k]	темний
22.	dinner	['dɪnə]	вечеря
23.	doctor	['dɒktə]	лікар
24.	firm	[fɜ:m]	фірма
25.	forest	['fɒrɪst]	ліс
26.	forget	[fə' get]	забути
27.	formal	['fɔ:məl]	формальний
28.	fortress	['fɔ:trɪs]	фортеця
29.	girl	[gɜ:l]	дівчина
30.	herb	[hɜ:b]	трава
31.	herd	[hɜ:d]	стадо
32.	large	[lɑ:dʒ]	великий
33.	letter	['letə]	лист поштовий
34.	mark	[mɑ:k]	відмітка

35.	member	['membə]	член організації
36.	morning	['mɔ:nɪŋ]	ранок
37.	number	['nʌmbə]	номер
38.	paper	['peɪpə]	папір
39.	park	[pɑ:k]	парк
40.	person	['pɜ:sən]	людина
41.	runner	['rʌnə]	бігун
42.	sister	['sɪstə]	сестра
43.	star	[stɑ:]	зірка
44.	stern	[stɜ:n]	суровий
45.	storm	[stɔ:m]	гроза
46.	summer	['sʌmə]	літо
47.	weather	['weðə]	погода

Unit 6

1.	about	[ə'baʊt]	навколо
2.	artist	[ɑ:(r)tɪst]	художник
3.	beautiful	['bju:tɪf(ə)l]	прекрасний
4.	bee	[bi:]	бджола
5.	beech	[bi:tʃ]	бук
6.	blackboard	['blækbɔ:d]	класна дошка
7.	book	[bʊk]	книга
8.	bookcase	['bʊkkeɪs]	книжкова шафа
9.	boom	[bu:m]	гул, рокіт
10.	boot	[bu:t]	черевик
11.	bound	[baʊnd]	зобов'язаний
12.	cease	[si:s]	припиняти
13.	cheap	[tʃi:p]	дешевий
14.	cheat	[tʃi:t]	шахраювати
15.	clean	[kli:n]	чистий
16.	cook	[kʊk]	кухар; куховарка
17.	cool	[ku:l]	прохолода
18.	cloud	[klaʊd]	хмара
19.	construction	[kən'strɛkʃ(ə)n]	будівництво
20.	couch	[kaʊtʃ]	кушетка; тахта;
21.	council	[kaʊns(ə)l]	рада
22.	count	[kaʊnt]	рахувати
23.	counter	['kaʊntə]	прилавок
24.	country	[kʌntri]	країна
25.	creak	[kri:k]	скрип
26.	cream	[kri:m]	вершки; крем
27.	creature	['kri:tʃə]	створіння
28.	dealer	['di:lə]	дилер
29.	dean	[di:n]	декан
30.	decree	[dɪ'kri:]	указ, декрет
31.	deed	[di:d]	вчинок, дія, справа
32.	desk	[desk]	письмовий стіл
33.	double	[dʌb(ə)l]	подвійний
34.	dream	[dri:m]	мрія

35.	each	[i:tʃ]	кожний
36.	eager	[ˈi:gə]	який палко прагне
37.	eagle	[ˈi:g(ə)l]	орел
38.	easel	[ˈi:z(ə)l]	мольберт
39.	easily	[ˈi:zili]	легко, вільно
40.	eastern	[ˈi:stən]	східний
41.	eat	[i:t]	їсти
42.	flea	[fli:]	блоха
43.	feature	[ˈfi:tʃə]	особливість
44.	free	[fri:]	вільний, незалежний
45.	fee	[fi:]	гонорар
46.	feel	[fi:l]	торкати, мацати
47.	feet	[fi:t]	ступні
48.	food	[fu:d]	їжа; харчування
49.	football	[ˈfʊtbɔ:l]	футбол
50.	foul	[faʊl]	брудний, огидний
51.	founder	[ˈfaʊndə]	засновник, фундатор
52.	foundry	[ˈfaʊndri]	ливарний цех
53.	fountain	[ˈfaʊntin]	фонтан
54.	geese	[gi:s]	гуси
55.	goods	[gʊdz]	товар, товари
56.	green	[gri:n]	зелений колір
57.	great	[greɪt]	великий; величезний
58.	grey	[greɪ]	сірий
59.	groom	[gru:m]	грум, конюх
60.	ground	[graʊnd]	земля
61.	guide	[gaɪd]	провідник
62.	heat	[hi:t]	спека
63.	heal	[hi:l]	виліковувати
64.	heap	[hi:p]	купа
65.	heating	[ˈhi:tiŋ]	нагрівання; нагрів
66.	hockey	[ˈhɒki]	хокей
67.	hood	[hʊd]	каптур; капор
68.	hook	[hʊk]	гак
69.	housing	[ˈhaʊziŋ]	житло
70.	house	[haus]	будинок; будівля
71.	Japanese	[dʒæpəˈni:z]	японська мова

72.	keen	[ki:n]	гострий
73.	keep	[ki:p]	тримати, мати,
74.	leader	['li:də]	керівник
75.	lead	[li:d]	свинець
76.	league	[li:g]	ліга, союз
77.	leaf	[li:f]	лист, листок
78.	lean	[li:n]	опиратися
79.	leap	[li:p]	стрибок; різка зміна
80.	least	[li:st]	найменший
81.	leave	[li:v]	залишати
82.	long	[lɒŋ]	довгий
83.	look	[luk]	погляд
84.	loon	[lu:n]	гагара
85.	loud	[laud]	гучний
86.	lovely	[lʌvli]	прекрасний
87.	meet	[mi:t]	зібрання, збір
88.	mistake	[mi'steik]	помилка
89.	moon	[mu:n]	місяць
90.	mound	[maund]	насип
91.	mouse	[maus]	миша
92.	mouth	[mauθ]	рот
93.	needle	['ni:dl]	голка
94.	need	[ni:d]	потреба
95.	nice	[nais]	гарний, приємний
96.	nook	[nuk]	затишний куточок
97.	outbreak	['əʊtbreik]	вибух, спалах
98.	outdoors	[aʊt'dɔ:z]	просто неба
99.	outfit	['aʊt,fit]	спорядження
100.	outlook	['aʊtluk]	вид, перспектива
101.	output	['aʊtput]	продукція; випуск
102.	outset	['aʊtset]	початок
103.	outside	['aʊtsaɪd]	зовнішній
104.	outskirts	[aʊtskɜ:(r)ts]	околиці
105.	outstanding	[aʊt'stændɪŋ]	видатний
106.	out	[aʊt]	назовні
107.	outer	['aʊtə]	зовнішній
108.	outing	['aʊtɪŋ]	вихід

109.	pea	[pi:]	горох
110.	peel	[pi:l]	кірка, шкурка
111.	please	[pli:z]	будь ласка
112.	pool	[pu:l]	калюжа; ставок
113.	pound	[paʊnd]	фунт
114.	read	[ri:d]	читати
115.	reap	[ri:p]	сніп; оберемок
116.	reed	[ri:d]	очерет
117.	reel	[ri:l]	катушка
118.	right	[rait]	правота
119.	roof	[ru:f]	дах, покрівля
120.	rook	[ruk]	грак
121.	room	[ru:m]	кімната
122.	round	[raʊnd]	коло
123.	seem	[si:m]	здаватися, уявлятися
124.	school	[sku:l]	школа
125.	scoot	[sku:t]	стрімкий біг
126.	sheet	[ʃi:t]	простирадло
127.	shook	[ʃʊk]	копа
128.	short	[ʃɔ:t]	короткий
129.	shout	[ʃaʊt]	голосний крик,
130.	sleepy	[ˈsli:pi]	сонний
131.	soon	[su:n]	незабаром, скоро
132.	sound	[saʊnd]	звук
133.	sounder	[ˈsaʊndə]	клопфер
134.	soot	[sut]	сажа, кіптява
135.	spoon	[spu:n]	ложка
136.	steel	[sti:l]	сталь
137.	speak	[spi:k]	говорити
138.	steep	[sti:p]	крутий
139.	stood	[stud]	стояв
140.	sound	[saʊnd]	звук; шум
141.	Spanish	[ˈspæniʃ]	іспанська мова
142.	suit	[s(j)u:t]	костюм
143.	tea	[ti:]	чай
144.	teacher	[ˈti:tʃə]	учитель; викладач;
145.	team	[ti:m]	команда

146.	tease	[ti:z]	дражнити
147.	textbook	['tekstbuk]	підручник
148.	tree	[tri:]	дерево
149.	tool	[tu:l]	інструмент
150.	vouch	[vaʊtʃ]	ручатися
151.	week	[wi:k]	тиждень
152.	wood	[wud]	ліс
153.	wool	[wul]	вовна; руно
154.	writer	[raɪtə(r)]	письменник; автор
155.	yellow	['jeləʊ]	жовтий

Unit 7

1.	ail	[eɪl]	хвороба
2.	all	[ɔ:l]	весь, цілий, вся
3.	ass	[æs]	осел
4.	August	['ɔ:gəst]	серпень
5.	avoid	[ə'vɔɪd]	уникати
6.	bait	[beɪt]	принада, наживка
7.	ball	[bɔ:l]	м'яч
8.	bay	[beɪ]	затока
9.	beef	[bi:f]	яловичина
10.	bill	[bɪl]	рахунок
11.	blue	[blu:]	синій
12.	bray	[breɪ]	ревіння
13.	boil	[bɔɪl]	кип'ятити; варити
14.	book	[bʊk]	книга
15.	box	[bɒks]	коробка
16.	boycott	['bɔɪkɒt]	бойкот
17.	broth	[brɔ:θ]	м'ясний бульйон
18.	call	[kɔ:l]	сигнал; дзвінок
19.	chain	[tʃeɪn]	ланцюг; ланцюжок
20.	chalk	[tʃɔ:k]	крейда
21.	children	['tʃɪldrən]	діти
22.	coin	[kɔɪn]	монета
23.	cook	[kʊk]	кухар
24.	day	[deɪ]	день
25.	daily	['deɪlɪ]	щоденний
26.	desk	[desk]	письмовий стіл
27.	doll	[dɒl]	лялька
28.	eight	[eɪt]	вісім
29.	eighteen	[eɪ'ti:n]	вісімнадцять
30.	eighty	['eɪtɪ]	вісімдесят
31.	evening	['i:vniŋ]	вечір
32.	event	[i'vent]	подія
33.	exhibit	[ɪg'zɪbɪt]	експонат

34.	fail	[feil]	провалюватися (на іспиті)
35.	fall	[fɔ:l]	падіння
36.	family	['fæm(ə)li]	родина
37.	fly	[flai]	муха
38.	foil	[fɔil]	фольга
39.	gain	[gein]	доходи
40.	gall	[gɔ:l]	жовч
41.	girl	[gz:l]	дівчина
42.	glitter	['glitə]	блищати
43.	gold	[gɔld]	золото
44.	hail	[heil]	град; потік
45.	hall	[hɔ:l]	зал
46.	hay	[hei]	сіно
47.	hoist	[hɔist]	підйом
48.	horse	[hɔ:s]	кінь
49.	hot	[hɒt]	гарячий
50.	lay	[lei]	класти
51.	let	[let]	дозволити
52.	life	[laif]	життя; існування
53.	little	['litl]	маленький
54.	long	[lɒŋ]	довгий
55.	mail	[meil]	пошта
56.	main	[mein]	основний, головний
57.	mall	[mɔ:l]	місце для прогулянок
58.	may	[mei]	можна
59.	name	[neim]	ім'я; прізвище
60.	night	[nait]	ніч
61.	noise	[nɔiz]	шум, гамір
62.	noisy	['nɔizi]	шумний, гучний
63.	oil	[ɔil]	олія, масло
64.	ointment	['ɔintment]	мазь, притирання
65.	oyster	['ɔistə]	устриця
66.	paint	[peint]	фарба
67.	pall	[pɔ:l]	завіса, пелена

68.	pay	[peɪ]	плата, виплата
69.	payment	['peɪmənt]	сплата, оплата
70.	play	[pleɪ]	гра; забава
71.	point	['pɔɪnt]	місце, пункт
72.	poison	['pɔɪz(ə)n]	отрута
73.	praise	[preɪz]	похвала
74.	rain	[reɪn]	дощ
75.	ray	[reɪ]	промінь
76.	royal	['rɔɪəl]	королівський
77.	say	[seɪ]	говорити, сказати
78.	small	[smɔ:l]	маленький
79.	soap	[səʊp]	мило
80.	soil	[soɪl]	ґрунт
81.	spoil	[spɔɪl]	псувати
82.	stall	[stɔ:l]	ларьок, кіоск
83.	stay	[steɪ]	зупинятися
84.	see	[si:]	бачити
85.	tailor	['teɪlə]	кравець
86.	tall	[tɔ:l]	високий
87.	team	[ti:m]	команда
88.	text	[tekst]	текст
89.	till	[tɪl]	до
90.	time	[taɪm]	час
91.	toy	[tɔɪ]	іграшка
92.	visit	['vɪzɪt]	візит
93.	voice	[vɔɪs]	голос
94.	wait	['weɪt]	чекати
95.	wall	[wɔ:l]	стіна
96.	way	[weɪ]	шлях; дорога
97.	woman	[wʊmən]	жінка

Part 1

Звук і буква

- У мовленні слова складаються зі звуків, а в написанні — з букв. Цей вступний фонетичний курс має на меті вивчення звуків в першу чергу, а потім вже букв. Звуки вимовляються, а літери служать для зображення звуків, коли ми пишемо.

- В англійській мові написання слів дуже відрізняється від їх вимови. Це пояснюється тим, що англійська орфографія не змінювалася вже протягом багатьох століть, тоді як звукова форма мови зазнала великих змін.

- Кількість звуків в англійській мові набагато перевищує кількість букв: 26 букв англійського алфавіту позначають 44 звуки, 20 з яких голосні. Для того щоб вміти правильно читати слова, необхідно знати правила читання букв і буквосполучень, а також фонетичну транскрипцію.

Фонетична транскрипція

- Фонетична транскрипція складається з певних знаків, що використовуються для позначення звуків, причому кожен знак транскрипції відповідає лише одному певному звуку.

- Щоб не змішувати літери зі знаками транскрипції, останні вкладаються у квадратні дужки. *Наприклад:* be [bi:] — бути.

- За основу взято Міжнародний фонетичний алфавіт (International Phonetic Alphabet (IPA)).

Фонетичний устрій

- **Фонема** — це найменша неподільна звукова одиниця мови, що здатна розрізняти пари слів за смислом чи диференціювати граматичні форми одного й того самого слова. Фонема являє собою певну сукупність фонетичних ознак: один і той же звук в кожному конкретному випадку звучить дещо інакше — алофон. Залежить це від наголосу, темпу мовлення, впливу сусідніх звуків тощо. Фонема і звук не тотожні мовні одиниці, фонема може складатися не тільки з одного звуку, але також із двох елементів (дифтонги) і навіть із трьох (трифтонги [aiə], [ɔiə], [aʊə]), у свою чергу, дві фонемі інколи звучать як один звук.

- **Алоф́он** — реалізація фонемі, її варіант, зумовлений конкретним фонетичним оточенням. Варіанти фонемі відрізняються один

від одного фонетичною ознакою, а не функцією. На відміну від фонем це не абстрактні поняття, а конкретний мовний звук. Не зважаючи на широкий діапазон алофонів однієї фонемі, носій мови завжди спроможний їх розпізнати.

- **Диграф** — це поєднання двох букв, які відповідають одному звукові. Наприклад, **ch, sh, th, wh, dg, ph, ck, ss, ng** та інші. Їх не слід плутати зі звичайними буквосполученнями (англ. blends), в яких вимовляються всі звуки. Наприклад, **br / bl, gr / gl**, тощо.

- В англійській мові є довгі та короткі звуки. Заміна короткого голосного звуку довгим і навпаки в англійській мові може привести до зміни значення слова. *Наприклад*: beat [bi:t] — бити, bit [bit] — шматочок.

- Довгота наголошеного голосного звуку позначається в транскрипції двома вертикальними крапками [i:]. *Наприклад*: me [mi:].

- В англійській мові звуки поділяються на голосні та приголосні. Вимова англійських приголосних звуків має свої особливості. Англійські дзвінкі приголосні ніколи не оглушуються наприкінці слів. Зміна дзвінкого приголосного відповідним глухим приголосним приводить до зміни значення слів. *Наприклад*: bad [bæd] — погано, bat [bæt] — кажан.

- Треба звернути увагу на будову слова. В англійській мові слова поділяються на склади. Складоутворюючими є голосні. В залежності від кількості складів слова поділяються на: *односкладові*, коли у слові одна голосна, *наприклад*: map [mæp], *двоскладові*, коли у слові дві голосні, *наприклад*: table [teɪ/bəl], *багатоскладові*, коли у слові більш ніж дві голосні.

- Наголос зображується знаком ['] перед наголошеним складом.

Правила читання голосних літер Aa Ee

- На читання голосних звуків у слові впливає тип складу. Склади бувають закритими і відкритими, наголошеними та ненаголошеними.

- У закритому наголошеному складі літера **Aa** вимовляється як [æ], *наприклад*: map [mæp], літера **Ee** вимовляється як [ɛ], *наприклад*: pet [pɛt].

- У відкритому наголошеному складі літера **Aa** як [eɪ], *наприклад*: name [neɪm], літера **Ee** вимовляється як [i:], *наприклад*: me [mi:].

- Літера **Ee** не вимовляється наприкінці слова, *наприклад*: plane [pleɪn].

- Подвійні приголосні букви вимовляються як одна, *наприклад*: bell [bɛl].

Граматика

Неозначений артикль **a (an)**

- Неозначений артикль **a** ставиться перед іменником, в однині, який є злічуваним.
- Неозначений артикль **a** вказує на те, що мова йде про щось загальне, а не конкретне.
- Неозначений артикль **a** використовується, коли згадуємо про щось вперше, говоримо про професії.
- Неозначений артикль **a** стоїть перед словом, що починається на приголосний звук, *наприклад*: a bed, a man, a cat, **an** стоїть перед словом, що починається на голосний звук, *наприклад*: an apple.
- Неозначений артикль стоїть перед прикметником, після якого йде злічуваний іменник у формі однини. У цьому випадку вживання **a/an** залежить від першого звука прикметника, а не від іменника, який стоїть після нього.

Словосполучення

- Словосполучення в англійській мові є різних типів.
- Перший тип словосполучення **прикметник + іменник**, *наприклад*: a bad man, a bad man, a bad apple.
- Другий тип словосполучення **іменник + іменник**, *наприклад*: a plan and a plane, a bed and a pen.
- Третій тип словосполучення **прикметник + іменник and прикметник + іменник**, *наприклад*: a bad table and a bad bed, a bad apple and a bad bell.

Речення

- Речення — це висловлювання, що має смислову завершеність, організовано за правилами граматики, що передає певне повідомлення, питання, оклик або ж заклик до дії.
- В англійській мові порядок слів фіксований. Це означає, що кожне слово має перебувати на певному місці, інакше речення або кардинально змінить значення, або не буде мати ніякого сенсу.
- На першому місці стоїть підмет (ключова дійова особа), на другому місці — присудок (дієслово, яке описує виконану дію), час, місце та інші частини речення — на третьому місці.

- Розглядаємо просте речення в якому є тільки одна граматична основа (одне сполучення підмета та присудка), *наприклад*: It is a cat — Це кішка. **It** — підмет, **is a cat** — складений іменний присудок (складається з дієслова зв'язки **is**, та іменної частини **a cat**).

Part 2

Правила читання голосних літер **Ii Yu**

- У закритому наголошеному складі літера **Ii** вимовляється як [ɪ], *наприклад*: pin [pɪn].
- У відкритому наголошеному складі літера **Ii** вимовляється як [aɪ], *наприклад*: mine [maɪn].
- Літера **Yu** наприкінці слова вимовляється як [ɪ], *наприклад*: cavity ['kævəɪtɪ].
- Літера **Yu** на початку слова перед голосною вимовляється як [j], *наприклад*: year [jɪə].

Правила читання приголосних літер **Ss Cc Hh**

- Літера **Ss** може вимовлятися як [s] або [z]. Якщо літера **Ss** стоїть після голосних або дзвінких приголосних, то вона вимовляється як [z], *наприклад*: rosy ['rəʊzi].
- Літера **Cc** вимовляється як [k]. Якщо літера **Cc** стоїть перед *e, i, u*, то вона вимовляється як [s], *наприклад*: cent [sent].
- Буквосполучення **ck** вимовляється як [k], *наприклад*: clock [klɒk].
- Літера **Hh** вимовляється як [h]. Якщо літера **Hh** стоїть після голосних і жодна голосна не іде після неї, то вона взагалі не вимовляється, *наприклад*: Oh [əʊ] — O! (вигук).

Граматика

Дієслово **to have**

- Значення дієслова **to have** перекладається як «мати щось» «володіти чимось», *наприклад*: I **have** a pen — У мене є ручка. Скорочена форма — I've a pen.
- Дієслово **to have** має дві форми у теперішньому часі: **have**, що вживається з усіма особами, крім 3-ї особи однини, **has**, що вживається лише з 3-ю особою однини, *наприклад*: He **has** a map — У нього є карта.
- Дієслово **to have** має форму **had** у минулому часі, що вживається з усіма особами, *наприклад*: I **had** a pen — У мене була ручка. He **had** a map — У нього була карта..
- Для утворення питальної форми дієслово **to have** ставиться на початок речення перед підметом, *наприклад*: **Have** you a pen? — Чи є в тебе

ручка? **Has** he a map? — Чи є в нього карта? **Had** you a pen? — Чи була в тебе ручка? **Had** he a map? — Чи була в нього карта?

- Для утворення заперечної форми після дієслова **to have** потрібно додавати частку **not**, *наприклад*: I have **not** a pen. — У мене немає ручки. He has **not** a map. — У нього немає карти. I had **not** a pen. — У мене не було ручки. He had **not** a map. — У нього не було карти.

- Також може вживатись скорочена форма **haven't, hasn't, hadn't**, *наприклад*: I **haven't** a pen. He **hasn't** a map. I **hadn't** a pen. He **hadn't** a map.

Особові та присвійні займенники

- **Займенник** — частина мови, що вказує на особу або предмет, що вже були згадані в тексті, допомагають уникнути повторень.

- **Особові займенники** замінюють іменники, поділяються на займенники **називного** та **об'єктного відмінків**.

- В **називному відмінку** займенники в реченні виступають підметом і вказують на того, хто виконує дію. Це займенники **I** (я), **we** (ми), **you** (ти, ви), **he** (він), **she** (вона), **it** (воно, це), **they** (вони), *наприклад*: Mary is a student. **She** has a black cat. — Марія студентка. У неї є чорний кіт.

- Займенник **you** відповідає як однині (**you** в значенні **ти**), так і множині (**you** в значенні **ви**). Дієслово після займенника **you** завжди стоїть в формі множини, *наприклад*: You are my friend. — Ти мій друг.

- Займенник **they** (вони) використовується для позначення як множини людей, живих істот, так і предметів, *наприклад*: They are people. — Вони люди. They are black cats. — Вони чорні коти. They are big clocks. — Це великі годинники.

- **Об'єктний відмінок** в англійській мові може відповідати родовому, давальному, знахідному, орудному, місцевому відмінкам української мови. Це займенники **me** (мене, мені), **him** (його, йому), **her** (її, їй), **it** (його, йому), **us** (нас, нам), **you** (тебе, тобі, вас, вам), **them** (їх, їм), *наприклад*: Let **him** spend it on his hobby. — Нехай витратить на своє хобі. Let **her** see her bill! — Нехай вона побачить свій рахунок! Let **me** post it. — Дозволь мені опублікувати це.

- Займенник в об'єктному відмінку відповідає на питання «кого?» «кому?» «ким?» «що?» «чому?» «чим?». В реченні займенник в об'єктному відмінку використовується в якості додатка, *наприклад*: See **him**. Help **us**. Tell **them**.

- **Присвійні займенники** вказують на приналежність певного предмета або особи до когось або чогось і відповідають на питання «чий?». Присвійні займенники можуть стояти в **відносній** або **абсолютній формах**.

- **Відносна форма присвійних займенників** вживається у поєднанні зі словом, яке означає займенник, зазвичай з іменником. Така форма займенника у реченні виконує функцію означення, *наприклад*: **My** cat is black. — Мій кіт чорний.

- Це займенники **my** (мій, моя, моє, мої), **his** (його), **her** (її), **its** (його), **our** (наш, наша, наше, наші), **your** (твій, твоя, твоє, твої, ваш, ваша, ваше, ваші), **their** (їхній, їхня, їхнє, їхні), *наприклад*: **my** help, **his** hobby, **her** hotel, **our** hotel bill, **your** hot beef, **their** black cat.

- **Абсолютна форма присвійних займенників** вживається самотійно, без іменника, який означає займенник. Такі займенники у реченні можуть виконувати функції підмета, іменної частини складного присудка або додатка, *наприклад*:

This is not my book. **Mine** is big. — Це не моя книга. Моя велика. (**Mine** — підмет).

- Це займенники **mine** (мій, моя, моє, мої), **his** (його), **hers** (її), **ours** (наш, наша, наше, наші), **yours** (твій, твоя, твоє, твої, ваш, ваша, ваше, ваші), **theirs** (їхній, їхня, їхнє, їхні), *наприклад*: My flat is smaller than **yours**. (**Yours** — додаток). Whose shoes are these? — They are **hers**. — Чие це взуття? — Її. (**Hers** — іменна частина присудка).

Множина іменників.

- Множина іменників в англійській мові утворюється за допомогою додавання закінчення **-s**, *наприклад*: pen — pens, kitten — kittens, cap — caps.

- Якщо іменник закінчується на **-ch**, **-x**, **-s**, **-sh**, тоді множина іменників утворюється за допомогою додавання закінчення **-es**, *наприклад*: bench — benches, box — boxes, glass — glasses, brush — brushes.

- Якщо іменник закінчується на літеру **y**, а перед нею стоїть приголосна, додаємо закінчення **-es**, літеру **y** змінюємо на літеру **i**, *наприклад*: cherry — cherries, puppy — puppies.

- Якщо іменник закінчується на літеру **y**, а перед нею стоїть голосна, додаємо закінчення **-s**, *наприклад*: monkey — monkeys, toy — toys, day — days.

- Якщо іменник закінчується на літеру **o**, а перед нею стоїть голосна, додаємо закінчення **-s**, *наприклад*: pistachio — pistachios, stereo — stereos.
- Якщо іменник закінчується на літеру **o**, а перед нею стоїть приголосна, додаємо закінчення **-es**, *наприклад*: hero — heroes, veto — vetoes.
- Якщо іменник закінчується на літеру **f**, літера **f** змінюємо на літеру **v** і додаємо закінчення **-es**, *наприклад*: wife — wives, knife — knives, loaf — loaves.
- **Винятки**: child — children, person — people, man — men, woman — women, tooth — teeth, foot — feet, mouse — mice, goose — geese, ox — oxen.
- **Іменники, що не змінюються і мають однакову форму в однині і в множині**: sheep — sheep, fish — fish, means — means, species — species, series — series, ice — ice, deer — deer.

Part 3

Правила читання голосних літер Oo Uu

- У закритому наголошеному складі літера **Oo** вимовляється як [ɒ], *наприклад*: pond [pɒnd].
- У відкритому наголошеному складі літера **Oo** вимовляється як [əʊ], *наприклад*: home [həʊm].
- У закритому наголошеному складі літера **Uu** вимовляється як [ʌ], *наприклад*: bus [bʌs].
- У відкритому наголошеному складі літера **Uu** вимовляється як [ju:], *наприклад*: music ['mjuzɪk].

Правила читання приголосних літер Qq Xx Jj Gg

- Літера **Qq** використовується лише в комбінації “qu”, яка вимовляється як [kw], *наприклад*: quake [kweɪk], quarrel ['kwɒrəl].
  - Літера **Xx** вимовляється як [ks], *наприклад*: box [bɒks], taxi ['tæksi].
  - Літера **Jj** вимовляється як [dʒ], *наприклад*: jug [dʒʌg], jeans [dʒi:nz].
  - Літера **Gg** вимовляється як [g], *наприклад*: bug [bʌg], grill [grɪl].
  - Літера **Gg** перед е в кінці слова вимовляється як [dʒ], *наприклад*: page [peɪdʒ], village ['vɪlɪdʒ].
  - Літера **Gg** перед е, і, у іноді читається як [dʒ], *наприклад*: gentleman ['dʒentəlmən], ginger ['dʒɪndʒə].
- Винятки з цього правила: get [get], begin [bɪɡɪn], give [ɡɪv].

Граматика

Дієслово to be

- **To be** — це один з основних дієслів англійської мови, має багато значень та форм, а головне — без знання цього дієслова подальше вивчення англійської мови на будь-якому рівні буде неможливим.
- Дієслово to be використовується у значенні «бути, існувати».
- Це єдине дієслово в англійській мові, яке змінюється в залежності від особи, числа та часу, у якому вживається.
- Дієслово to be у теперішньому часі має форми **am, is, are**, *наприклад*:

I am a student. — Я студент(ка).

I am happy. — Я щасливий(-ва).

I am at university. — Я в університеті.

He (She) is a doctor. — Він (вона) лікар.

He (She) is sad. — Він (вона) сумує.

He (She) is in the hospital. — Він (вона) в лікарні.

You (They, We) are nice people. — Ви (вони, ми) добрі люди.

You (They, We) are polite. — Ви (вони, ми) ввічливі.

You (They, We) are at home. — Ви (вони, ми) вдома.

- Дієслово **to be** у минулому часі має форми **was, were**, *наприклад*:

I (He, She) was a student. — Я (він, вона) був / була студентом(-кою).

I (He, She) was happy. — Я (він, вона) був / була щасливим(-ою).

I (He, She) was at university. — Я (він, вона) навчався(-лася) в університеті.

You (They, We) were nice people. — Ви (вони, ми) були хорошими людьми.

You (They, We) were polite. — Ви (вони, ми) були ввічливими.

You (They, We) were at home. — Ви (вони, ми) були вдома.

- Дієслово **to be** у майбутньому часі має форму **will be** для всіх осіб в однині та множині, *наприклад*:

I (He, She, You, They, We) will be a student. — Я (він, вона, ти, вони, ми) буду / буде / будеш / будуть / будемо студентом / студенткою / студентами.

I (He, She, You, They, We) will be happy. — Я (він, вона, ти, вони, ми) буду / буде / будеш / будуть / будемо щасливим / щасливою / щасливими.

I (He, She, You, They, We) will be at university. — Я (він, вона, ти, вони, ми) буду / буде / будеш / будуть / будемо в університеті.

- Заперечна форма утворюється за допомогою частки “**not**”, *наприклад*:

I am not a student. — Я не студент(ка).

He was not at university. — Він не був в університеті.

They will not be happy. — Вони не будуть раді.

- При формуванні питання необхідна форма дієслова виноситься на перше місце в реченні, *наприклад*:

Are you a student? — Ти студент(ка)?

Is she a doctor? — Вона лікар?

Was he at university? — Чи був він в університеті?

Were they happy? — Чи були вони щасливі?

Will you be at home? — Чи будеш / будете ти / ви вдома?

Present Simple (Простий (неозначений) теперішній час)

Використання

- **Загальні ствердження**

Present Simple використовується для вираження певного факту або інформації. Часто це чийсь звички або вподобання, *наприклад*: I like tea. — Я люблю чай. He prefers coffee. — Він надає перевагу каві.

- **Загальновідомі факти**

Present Simple використовується для опису загальновідомих істин, наукових фактів, явищ природи, *наприклад*: The Earth moves around the Sun. — Земля рухається навколо Сонця.

- **Дії, що регулярно повторюються**

Present Simple використовується для вираження дій, що регулярно відбуваються. Часто це звички або щоденний розклад людини, *наприклад*: I get up at 7 a.m. I do my morning exercises and have shower. — Я встаю о 7 ранку. Я роблю ранкову зарядку і приймаю душ.

- **Розклад**

Present Simple використовується для вираження розкладу (потягів, автобусів, телепрограм тощо), *наприклад*: The train leaves at 5 o'clock. — Поїзд відправляється о 5 годині.

Утворення

- **Стверджувальне речення** утворюється за допомогою підмета та присудка, який виражається смисловим дієсловом в першій формі, *наприклад*:

I study English. — Я вивчаю англійську.

You speak French. — Ви розмовляєте французькою.

We play football. — Ми граємо у футбол.
They read books. — Вони читають книжки.

Якщо підмет виражений іменником або займенником в третій особі однини, тоді до дієслова додається закінчення **-s** або **-es**, *наприклад*:

She waters the flowers. — Вона поливає квіти.
He goes home. — Він іде додому.
Cat likes fish. — Кішка любить рибу.

- **Заперечне речення** утворюється за допомогою допоміжного дієслова **do** з заперечною часткою **not** (**do not** або скорочено **don't**), що ставиться після підмета, *наприклад*:

I **don't** study English. — Я не вивчаю англійську.
You **don't** speak French. — Ви не розмовляєте французькою.
We **don't** play football. — Ми не граємо у футбол.
They **don't** read books. — Вони не читають книжки.

Якщо підмет виражений іменником або займенником в третій особі однини, тоді заперечне речення утворюється за допомогою допоміжного дієслова **does** з заперечною часткою **not** (**does not** або скорочено **doesn't**), що ставиться після підмета. Сміслові дієслова використовуються у формі простого інфінітиву без частки **to** (перша форма дієслова), *наприклад*:

She **doesn't** water the flowers. — Вона не поливає квіти.
He **doesn't** go home. — Він не йде додому.
Cat **doesn't** like apples. — Кіт не любить яблука.

- **Питальне речення**

Загальне питання утворюється за допомогою допоміжного дієслова **do** або **does** (якщо підмет стоїть в третій особі однини **he**, **she**, **it**), що стоїть перед підметом. Після підмета йде смислове дієслово в першій формі, *наприклад*:

Do you speak French? — Yes, I do. No, I don't. — Ти / Ви розмовляєш(-те) французькою? — Так, розмовляю. Ні, не розмовляю.

Do we play football? — Yes, we do. No, we don't. — Ми граємо у футбол? — Так, граємо. Ні, не граємо.

Do they read books? — Yes, they do. No, they don't. — Вони читають книжки? — Так, читають. Ні, не читають.

Does she water the flowers? — Yes, she does. No, she doesn't. — Чи поливає вона квіти? — Так, поливає. Ні, не поливає.

Does he go home? — Yes, he does. No, he doesn't. — Він іде додому? — Так, іде. Ні, не йде.

Does a cat like fish? — Yes, it does. No, it doesn't. — Чи любить кішка рибу? — Так, любить. Ні, не любить.

Спеціальне питання утворюється за допомогою необхідного питального слова (What, When, Where, Why, Who) або фрази (How long, How many, How much), що ставиться на початок речення. Подальший порядок слів такий самий, як і в загальному питанні, *наприклад*:

Why do you speak French? — I like speaking French. — Чому ти розмовляєш французькою? — Я люблю розмовляти французькою.

Where do we play football? — We play football in the yard. — Де ми граємо у футбол? — Ми граємо у футбол у дворі.

How many books do they read? — They read many books. — Скільки книжок вони читають? — Вони читають багато книжок.

What does she water? — She waters the flowers. — Що вона поливає? — Вона поливає квіти.

Where does he go? — He goes home. — Куди він іде? — Він іде додому.

What does cat like? — Cat likes fish. — Що любить кіт? — Кіт любить рибу.

- **Маркери часу**

Present Simple може використовуватися з виразами часу, які описують, як часто відбувається або не відбувається дія, *наприклад*: **always, often, usually, regularly, sometimes, seldom, rarely, never, every day, every week, every month, twice a week, on Mondays.**

Part 4

Правила читання буквосполучення **th**

- Буквосполучення **th** може вимовляється як [θ] або [ð].
- Фонема [θ] — передньоязичний, міжзубний, щілинний, короткий, глухий, приголосний звук.
- Фонема [ð] — передньоязичний, міжзубний, щілинний, короткий, дзвінкий, приголосний звук. В українській мові подібних звуків немає.
- При вимовлянні [θ] і [ð] кінчик язика підводиться близько до передніх верхніх різців, майже торкаючись їх, або знаходиться між передніми верхніми й нижніми зубами так, що між кінчиком язика й верхніми різцями утворюється вузька плоска щілина, через яку проходить повітря, утворюючи глухий звук [θ]. Якщо додати голос — вийде звук [ð]. Положення губ залежить від сусідніх по відношенню до звуку [θ] звуків: губи розтягнуті або нейтральні, *наприклад*: theme [θi:m], health [helθ]. Лабіалізовані у наступних словах, *наприклад*: thought [θɔ:t], truth [tru:θ].
- Положення губ при артикулюванні звуку [ð] також залежить від сусідніх по відношенню до нього звуків: губи розтягнуті, *наприклад*: thee [ði:] та округлені, *наприклад*: sooth [su:ð], booth [bu:ð].
- В словах між голосними, а також в займенниках, прийменниках, сполучниках і прислівниках вимовляється як [ð], *наприклад*: they [ðei], then [ðen], bathe [beɪð]. Буквосполучення th на початку і в кінці слів (крім пунктів вищезазначених), а також перед приголосними вимовляється як [θ], *наприклад*: thank [θaɪŋk], seventh ['sevɪnθ], three [θri:].

Правила читання буквосполучення **sh**

- Буквосполучення **sh** вимовляється як [ʃ] на початку і в кінці слів, *наприклад*: she [ʃi:], shut [ʃʌt], wash [wɒʃ]. Буквосполучення **ci** вимовляється як [ʃ] після наголошеного складу, *наприклад*: special ['speʃl], physician [fɪ'zɪʃn].
- Фонема [ʃ] — передньоязичний, альвеолярний, глухий, приголосний звук. При вимовлянні звуку [ʃ] кінчик і передня спинка язика наближаються до альвеол, утворюючи звуження, через яке з шумом проходить повітря. Чути шиплячий звук, подібний до українського [ш]. Але середня спинка язика при вимовлянні [ʃ] підноситься до твердого піднебіння більше, ніж при українському [ш], тому [ʃ] звучить значно

м'якше, ніж українське [ш]. Губи ледве помітно випинаються, утворюючи овальний отвір. За звучанням звук [ʃ] подібний до українського палаталізованого [ш] перед [і] у слові *шість* ['ш'і'ст'].

Правила читання буквосполучення **ch**

- Буквосполучення **ch** вимовляється як [tʃ].
- Фонема [tʃ] — передньоязикова, сильна, глуха, африката. Англійська фонема [tʃ] схожа на українську фонему [ч]. Для артикуляції англійської фонemi [tʃ], і для артикуляції української фонemi [ч] органи мовлення спочатку повністю змикаються, а потім повільно та поступово розмикаються, утворюючи пласку щілину, через яку з шумом тертя виходить повітряний струмінь. При вимовлянні звуку [tʃ] передня спинка язика торкається альвеол, а верхня частина язика підноситься до твердого піднебіння, утворюючи другу перепону, внаслідок чого африката [tʃ] дещо пом'якшена порівняно з українською фонемою [ч]. Положення губ при вимовлянні англійського [tʃ] змінюється в залежності від сусідніх з ним звуків. Губи округлені у слові *choose* [tʃu:z], розтягнуті або нейтральні у слові *cheese* [tʃi:z] і нейтральні у словах *charm* [tʃɑ:m], *chop* [tʃɒp].
- У пізніх запозиченнях з французької мови буквосполучення **ch** вимовляється як [ʃ]: *machine* [mə'ʃi:n], *champagne* [ʃaem'reɪn]. Виняток: *technique* [tek'ni:k].

Правила читання буквосполучення **igh**

- Буквосполучення **igh** вимовляється як [aɪ].
- Фонема [aɪ] — дифтонг, ядром якого є звук [a] — короткий ненапружений голосний звук переднього відсунутого назад ряду низького піднесення, а складовою частиною (глайдом) — дуже короткий звук [ɪ]. При вимовлянні ядра [a] губи нейтральні, нижня щелепа значно опущена, кінчик язика біля нижніх зубів. Ядро [a] за тривалістю звучання довше, ніж глайд [ɪ], який звучить одну мить. За звучанням англійський дифтонг [aɪ] дещо подібний до українського звукосполучення [ай] в словах *дай*, *чай*, *наприклад*: *night* [naɪt], *might* [maɪt].

Правила читання буквосполучення **ph**

- Буквосполучення **ph** вимовляється як [f].
- Фонема [f] — губно-зубний, щілинний, шумний, глухий приголосний. При вимовлянні [f] нижня губа утворює з верхніми зубами

дуже вузьку плоску щілину. Повітря з шумом проходить через щілину, що створює глухий звук [f], *наприклад*: phrase [freɪz], phenomenon [fə'nɒmɪnən].

Правила читання буквосполучення ng

- Буквосполучення **ng** вимовляється як [ŋ].
- Фонема [ŋ] — задньоязичний, носовий звук. В українській мові подібного звуку немає. При вимовлянні [ŋ] язик відсунутий назад, задня спинка його піднесена до м'якого піднебіння і змикається з ним, утворюючи повну перепону. Нижня щелепа достатньо опущена, кінчик язика не відривається від нижніх зубів, задня спинка язика змикається з м'яким піднебінням. Повітря проходить через носову порожнину, тому [ŋ] має носове забарвлення.

- в кінці слів і перед суфіксом -ing вимовляється як [ŋ], *наприклад*: ring [rɪŋ], morning ['mɔːnɪŋ]. В середині слів ng вимовляється як [ŋg], *наприклад*: English ['ɪŋɡlɪʃ], angry ['æŋɡrɪ]. Варто зазначити, що слова, які закінчуються на -ng при додаванні суфіксів зберігають у вимові звук [ŋ], *наприклад*: sing [sɪŋ], singer ['sɪŋə], swimming ['swɪmɪŋ].

Правила читання буквосполучення ture

- Буквосполучення **ture** вимовляється як [tʃə] після наголошеного складу, *наприклад*: future ['fjuːtʃə(r)], culture ['kʌltʃə(r)], adventure [əd'ventʃə(r)].

- Буквосполучення **tur** також вимовляється як [tʃə], *наприклад*: century ['sentʃəri].

Правила читання буквосполучення wor

- Буквосполучення **wor** вимовляється як [wɜː] в наголошеному складі, *наприклад*: word [wɜːd], work [wɜːk], worm [wɜːm].

Правила читання буквосполучень wa і wha

- Буквосполучення **wa** і **wha** у наголошеній позиції перед приголосним (за винятком х, ск, g, r) вимовляється [wɒ], *наприклад*: wad [wɒd], what [wɒt], wan [wɒn].

Правила читання буквосполучень war і whar

- Буквосполучення **war**, **whar** у наголошеній позиції читаються [wɔː], якщо після них не стоїть голосний, *наприклад*: **war**[wɔː], **warm** [wɔːm], **ward** [wɔːd], **wharf** [wɔːf].

Граматика

Означений артикль **the**

- Виокремлює предмет з загальної множини подібних предметів. Може використовуватися з іменниками як в однині, так і в множині, зі злічуваними та незлічуваними іменниками, *наприклад*: Give me **the** book, please! **The** water is too cold! Put some hot one.

- Використовується, коли говорять про вже знайомий або вже згадуваний предмет, виділяючи його з множини подібних йому предметів, *наприклад*: We buy a new house. **The** house is big.

- Використовується, коли розмова йде про єдині у своєму роді предмети та поняття, *наприклад*: **the** Sun, **the** Earth, **the** weather.

- Не використовуємо артикль у виразах зі словами **bed, home, work**, *наприклад*: go to bed / be in bed, go to work / be at work / start work / finish work, go home / be at home / get home / stay at home.

- Не використовуємо артикль у виразах зі словами **school, university, prison and hospital**, *наприклад*: start school / go to school / be at school, go to university / be at university, be sent to prison / go to prison / be in prison, go to hospital / be in hospital.

- Використовуємо означений артикль **the**, коли мова йдеться про відвідування конкретної установи, а не перебування там у якості студента, в'язня, хворого тощо, *наприклад*:

My son has started **school** now. I went to **the school** to meet his teacher. — Мій син зараз пішов до школи. Я пішов до школи зустріти його вчителя.

I went to **the prison** a lot when I was a social worker. — Я часто бував у в'язниці, коли працював соціальним працівником.

I'm at **the hospital**. My sister has just had a baby. — Я в лікарні. У моєї сестри щойно народилася дитина.

Present Continuous (Теперішній тривалий час)

Використання

- Дії, що відбуваються прямо зараз

Використовується для вираження певної дії, що відбувається прямо зараз, в момент говоріння, *наприклад*: I'm sitting. He is reading. We are playing.

- Дії **around now**

Використовується для вираження тимчасової дії, що відбувається в найближчий часовий проміжок — **around now** (приблизно в цей час),

наприклад: He is looking for a job. — Він зараз шукає роботу. (Не факт, що він зайнятий пошуками прямо зараз, але загалом, він шукає роботу).

Утворення

- **Стверджувальне речення** утворюється за допомогою допоміжного дієслова to be у формах **am, is** або **are** та форми Present Participle (першої форми смислового дієслова з закінченням **-ing**), *наприклад*:

I **am reading** the book now. — Я зараз читаю книгу.

He (She) **is watching** TV now. — Зараз він (вона) дивиться телевізор.

They (We, You) **are playing** chess now. — Вони (ми, ви) зараз грають / граємо / граєте у шахи.

- **Заперечне речення** утворюється за допомогою заперечної частки **not**, що ставиться після допоміжного дієслова **am, is** або **are**, *наприклад*:

I **am not reading** the book now. — Я зараз не читаю книгу.

He (She) **isn't watching** TV now. — Зараз він (вона) не дивиться телевізор.

They (We, You) **aren't playing** chess now. — Вони (ми, ви) зараз не грають / граємо / граєте у шахи.

- **Питальне речення**

Загальне питання утворюється шляхом винесення допоміжного дієслова **am, is** або **are** на початок речення перед підметом, *наприклад*:

Am I **reading** the book now? — Yes, I am. No, I am not. — Чи читаю я зараз книгу? — Так, читаю. Ні, не читаю.

Is he (she) **watching** TV now? — Yes, he (she) is. No, he (she) isn't. — Чи дивиться він (вона) зараз телевізор? — Так, дивиться. Ні, не дивиться.

Are they (we, you) **playing** chess now? — Yes, they (we, you) are.

No, they (we, you) aren't. — Вони (ми, ви) зараз грають / граємо / граєте у шахи? — Так, грають / граємо / граєте. Ні, не грають / не граємо / не граєте.

Спеціальне питання утворюється за допомогою питального слова (What, When, Where, Why, Who) або фрази (How long, How many, How much), що

ставиться на початок речення перед допоміжним дієсловом. Подальший порядок слів такий самий, як і в загальному питанні, *наприклад*:

What am I reading now? — I **am reading** the book now. — Що я зараз читаю? — Я зараз читаю книгу.

What is he (she) watching now? — He (She) **is watching** TV now. — Що він (вона) зараз дивиться? — Він (вона) зараз дивиться телевізор.

What are they (we, you) playing now? — They (We, You) **are playing** chess now. — У що вони (ми, ви) зараз грають / граємо / граєте? — Вони (ми, ви) зараз грають / граємо / граєте у шахи.

- **Маркери часу**

Present Continuous використовується з певними словами та виразами, що вказують на певний відомий момент або проміжок часу, в який відбувається дія, *наприклад*: **now, right now, at the moment, at present, this morning, this evening, this afternoon, today, tonight, nowadays.**

Конструкції **There is/There are**

- Конструкції **There is / There are** використовуються для позначення наявності чогось в певному місці, місцезнаходження предметів.

- При перерахуванні декількох предметів після конструкції **there is / there are** дієслово to be ставиться в форму однини або ж множини в залежності від числа іменника, що йде слідом за дієсловом, *наприклад*:

There is a map, a pen, a copy-book on the table. — На столі карта, ручка, зошит.

There are maps, a pen, a copy-book on the table. — На столі лежать карти, ручка, зошит.

- У теперішньому часі мають форми **There is /There are**. Такі речення перекладаються українською з кінця, *наприклад*:

There is a map on the table. — На столі карта.

There are cats in the yard. — Надворі коти.

- У минулому часі мають форми **There was/There were**, *наприклад*:

There was a man in the room. — У кімнаті чоловіки.

There were women in the shop. — В магазині жінки.

- **Стверджувальне речення.** На першому місці завжди стоїть формальний підмет **there**, після якого йде дієслово **to be** в необхідній особовій та часовій формі. **There is** має скорочену форму **There's**, **There are** має скорочену форму **There're**.

- **Заперечне речення.** Утворюється за допомогою заперечної частки **not** після дієслова **to be** в необхідній формі, *наприклад*:

There is not a map on the table. — На столі немає карти. Скорочена форма: **There isn't** a map on the table.

There are not cats in the yard. — Котів у дворі немає. Скорочена форма: **There aren't** cats in the yard.

There was not a man in the room. — У кімнаті не було жодного чоловіка. Скорочена форма: **There wasn't** a man in the room.

There were not women in the shop. — Жінок у магазині не було. Скорочена форма: **There weren't** women in the shop.

- **Загальне питання.** Утворюється шляхом винесення дієслова **to be** в необхідній формі на початок речення перед формальним підметом **there**, *наприклад*:

Is there a map on the table? — Yes, there is. No, there isn't. — На столі є карта? — Так, є. Ні, немає.

Are there cats in the yard? — Yes, there are. No, there aren't. — У дворі є коти? — Так, є. Ні, немає.

Was there a man in the room? — Yes, there was. No, there wasn't. — У кімнаті був чоловік? — Так, був. Ні, не було.

Were there women in the shop? — Yes, there were. No, there weren't. — Чи були жінки в магазині? — Так, були. Ні, не було.

- **Спеціальні питання.** Питальне слово ставиться на початок речення, після якого вживається порядок слів загального питання. Після питальних фраз **how many** / **how much** йде іменник, до якого вони відносяться, а вже потім **is there** / **are there** в необхідній формі, *наприклад*:

What is there on the table? — **There is** a map on the table. — Що там на столі? — На столі лежить карта.

Where are there so many cats? — **There are** so many cats in the yard. — Де стільки котів? — У дворі стільки котів.

Who was there in the room? — **There was** a man in the room. — Хто був у кімнаті? — У кімнаті був чоловік.

How many women were there in the shop? — **There were** ten women in the shop. — Скільки жінок було в магазині? — У магазині було десять жінок.

Вказівні займенники **This That These Those**

- **Вказівні займенники** вказують на особу, предмет, явище, їх ознаки, час тощо, не називаючи їх. В реченні вони можуть самотійно виступати у ролі підмета **хто? що?** або додатка **кого? чого? що?**, а також у якості означення **який?** перед іменниками, які означають, *наприклад*:

That was disgusting. — Це було огидно.

I don't want to do **that**. — Я не хочу цього робити.

That soup was not tasty. — Цей суп не був смачним.

- В українській мові не існує чітких правил для передачі віддаленості предметів, тому займенники **that / those** можуть перекладатися як **цей/ці**, так і **той/ті** в залежності від контексту.

- **Займенники this** (цей) та **these** (ці) вказують на особу або предмет, що знаходяться **неподалік від мовця**, або ж на явища або дії, що відбулися нещодавно або ж в теперішній проміжок часу. **This** використовується на позначення однини, **these** — на позначення множини, *наприклад*:

This is a new book. — Це нова книга.

These are my friends. — Це мої друзі.

- Займенники **that** (той) та **those** (ті) вказують на особу або предмет, що знаходяться **далеко від мовця**, а також на явища, що відбулися давно, або ж відбудуться в далекому майбутньому. **That** вживається для позначення однини, **those** — для позначення множини предметів чи осіб, *наприклад*: **That is** the Sun. **Those are** stars.

- **That** (той, то) завжди використовується в емоційних, жорстких та рішучих висловлюваннях або ж в сталих виразах, *наприклад*:

That's right. — Це правильно. Точно.

That's all right. — Все в порядку.

That's it. — Саме так.

That's all. — Це все. На цьому все.

That's why. — Ось чому. Тому.

Part 5

Правила читання буквосполучення **er**

- Буквосполучення **er** в середині слова вимовляється як [ɜ:], *наприклад*: term [tɜ:m], perm[pɜ:m].
- Фонема [ɜ:] — довгий, напружений, вузької різновидності. В українській мові немає звуку, подібного до англійського [ɜ:]. При вимовлянні основного алофона фонемі [ɜ:] язик трохи припіднятий, кінчик язика торкається підніжжя нижніх зубів.
- Букви **a, e, o, u** перед приголосним **r**, після якого не вживається інший голосний, читаються як довгі голосні. В британському варіанті англійської мови в таких слова звук **r** майже не вимовляється, а в американській англійській може вимовлятися.

Правила читання буквосполучення **ir**

- Буквосполучення **ir** в середині слова вимовляється як [ɜ:], *наприклад*: bird [bɜ:d], first[fɜ:st].

Правила читання буквосполучення **ur**

- Буквосполучення **ur** в середині слова вимовляється як [ɜ:], *наприклад*: purse [pɜ:s], nurse[nɜ:s].

Правила читання буквосполучення **ar**

- Буквосполучення **ar** в середині слова вимовляється як [ɑ:], *наприклад*: art [ɑ:t], part[pɑ:t].

Правила читання буквосполучення **or**

- Буквосполучення **or** в середині слова вимовляється як [ɔ:], *наприклад*: born [bɔ:n], port[pɔ:t].
- Фонема [ɔ:] — довгий, напружений, голосний. При вимовлянні [ɔ:] язик відтягнутий назад більше, ніж при українському [o], губи округлені, але майже не випнуті. Фонема [ɔ:] вимовляється подовжено та не змінює своєї якості до самого кінця вимови. Вона схожа на український звук **o**, як у словах *порт, сорт*, коли ті вимовляються повільно.

ar	[ɑ:]	bar [bɑ:] charge [tʃɑ:dʒ] marvelous ['mɑ:v(ə)ləs]
er	[ɜ:]	her [hɜ:] term [tɜ:m] person ['pɜ:s(ə)n]
ir ur	[ɜ:]	firm [fɜ:m] girlish ['gɜ:lɪʃ] curly ['kɜ:lɪ]
yr	[ə] зустрічається тільки в одному слові	Byrd[bərd]
or	[ɔ:] під наголосом	or [ɔ:] sort [sɔ:t] shortage ['ʃɔ:tɪdʒ]
or	[ə] в ненаголошеному складі, часто в кінці слова	forgive [fə'gɪv] monitor ['mɒnɪtə] collector [kə'lektə]

Граматика

Злічувані та незлічувані іменники

- **Злічувані іменники** (Countable Nouns) — вказують на істот або неживі предмети, що можна порахувати, вони мають форму однини та множини, *наприклад*: one pen — two pens, a man — five men, one hen — three hens, a mouse — many mice.

- **Незлічувані іменники** (Uncountable Nouns) — це іменники які не можна порахувати, вони не мають форми множини, поділяються на абстрактні незлічувані поняття (abstract nouns), *наприклад*: music, love, information, та речові (material nouns) — це назви матеріалів, рідин, речовин, *наприклад*: water, bread, cotton.

To be going to

- Конструкція **to be going to** використовується для вираження бажання та наміру виконати щось в недалекому майбутньому або ж для вираження запланованої дії, що повинна відбутися у майбутньому, *наприклад*:

We **are going to** study French. — Ми збираємось вивчати французьку мову.

He **is going to** have a rest. — Він збирається відпочити.

They **are going to** work on this project. — Вони збираються працювати над цим проектом.

- Конструкція **to be going to** використовується для вираження припущення щодо чогось, що повинно або дуже ймовірно може відбутися у майбутньому, *наприклад*:

It **is going to be** cold next week. — Наступного тижня напевно буде холодно.

He **is going to be** famous one day. — Колись він точно стане відомим.

- Конструкція **to be going to** використовується тільки в теперішньому та минулому часах.

- Конструкція **to be going to** у формі минулого часу (**was / were going to**) означає, що запланована дія так і не відбулася, *наприклад*:

We **were going to** visit our grandma, but we were busy. — Ми збиралися відвідати нашу бабусю, але ми були зайняті.

- Конструкція **to be going to** складається з дієслова **to go** у формі Present Continuous (**am / is / are going**) або Past Continuous (**was / were going**), після якого вживається форма інфінітиву (перша форма) смислового дієслова з часткою **to**, *наприклад*:

I **am going to** be a teacher. — Я збираюсь стати вчителем.

He **is going to** watch TV in the evening. — Він збирається дивитися телевізор увечері.

We **are going to** see you tomorrow. — Ми збираємось зустрітись з вами завтра.

- **Заперечне речення** утворюється за допомогою частки **not**, що ставиться після допоміжного дієслова **to be** (у формах **am / is / are** або **was / were**), *наприклад*:

I **am not going to be** a teacher.

He **is not going to** watch TV in the evening.

We **are not going to** see you tomorrow.

- **Загальне питання** утворюється шляхом винесення допоміжного дієслова **to be** (у формах **am / is / are** або **was / were**) на початок речення перед підметом, *наприклад*:

Are you going to be a teacher? — Yes, I am. No, I am not.

Is he going to watch TV in the evening? — Yes, he is. No, he isn't.

Are we going to see you tomorrow? — Yes, we are. No, we aren't.

- **Спеціальне питання** утворюється за допомогою питального слова або фрази, що ставиться на початок речення перед допоміжним дієсловом. Подальший порядок слів у реченні такий самий, як і в загальному питанні для **to be going to**, *наприклад*:

What are you going to be? — **I am going to be** a teacher. — Ким ти збираєшся стати? — Я збираюся стати вчителем.

What is he going to do in the evening? — **He is going to** watch TV in the evening. — Що він збирається робити ввечері? — Він збирається дивитися телевізор увечері.

Whom are we going to see? — **We are going to** see you tomorrow. — З ким ми зустрінемося? — Ми збираємося зустрітися з вами завтра.

- Для того, щоб уникнути тавтології після конструкції **to be going to** краще не використовувати смислові дієслова **to go** (йти) та **to come** (приходити), *наприклад*:

I am going to London. — Я збираюся поїхати до Лондона.

He is going to the party. — Він збирається піти на вечірку.

Невизначені займенники **some / any**

- **some** використовується перед іменниками для позначення невизначених величин, і означає обмежену кількість того, про що ми говоримо, *наприклад*:

I have **some** apples in the freezer. — У мене є яблука в морозилці.

- **some** використовується у стверджувальних реченнях, з злічуваними та незлічуваними іменниками, в однині та множині, *наприклад*:

We want **some** water. — Ми хочемо води.

He needs **some** nails. — Йому потрібні цвяхи.

- **any** використовується перед іменниками для позначення невизначених величин у заперечних і питальних реченнях зі злічуваними та незлічуваними іменниками в однині та множині, *наприклад*:

I haven't **any** apples in the freezer. — У мене немає яблук у морозилці.

We don't want **any** water. — У нас немає води.

Does he need **any** nails? — Йому потрібні цвяхи?

Прийменники часу **in, on, at**

- Прийменники **in, on** або **at** використовуються, щоб сказати, коли щось відбувається, *наприклад*:

At weekends, I love to go skiing. — У вихідні я люблю кататися на лижах.

In spring, the weather is warmer. — Навесні тепліша погода.

On Mondays, I work from home. — По понеділках я працюю вдома.

In the afternoon, I do activities. — У другій половині дня я займаюсь діяльністю.

On weekdays, I work until 12. — У будні працюю до 12.

At 5 o'clock, I do two or three more hours of work. — О 5 годині я роблю ще дві-три години роботи.

- Прийменник **at**, зазначає час події та прийом їжі, *наприклад*:

I get up **at** 6.30 a.m. and go for a run. — Я встаю о 6.30 і йду бігати.

She doesn't like to leave the office **at** lunchtime. — Вона не любить виходити з офісу в обідню пору.

- Ми також використовуємо **at** з деякими конкретними фразами, *наприклад at the weekend і at night, наприклад*:

At the weekend, I can spend the days how I like. — У вихідні я можу проводити дні так, як мені подобається.

- Ми також можемо вживати вирази **on weekends** or **on the weekend**. Це характерно для American English.

- Ми говоримо **at night**, коли маємо на увазі всю ніч. Але ми говоримо **in the night**, коли хочемо поговорити про конкретний час ночі, *наприклад*:

She's a nurse and she works **at night**. — Вона медсестра і працює вночі.

The baby often wakes up **in the night**. — Малюк часто прокидається вночі.

- Прийменник **at** використовується коли говоримо про події на свята. Але, якщо у виразі є слово **day**, то вживаємо прийменник **on**: **at Christmas** but **on Christmas Day**; **at Easter** but **on Easter Day**, *наприклад*:

The weather is very cold here **at Christmas**. — На Різдво тут дуже холодна погода.

At Chinese New Year, many people go home to their families. — На китайський Новий рік багато людей повертаються додому до своїх сімей.

- Прийменник **at** використовується у виразах часу, *наприклад*: **at** 6 o'clock, **at** 9.30, **at** 13.00.

- Прийменник **at** використовується для позначення часу прийому їжі та перерви на обід, *наприклад*: **at** breakfast time, **at** lunchtime, **at** dinner time, **at** break time.

- Прийменник **in** вживається у виразах **in the evening**, **in the morning**, **in the afternoon**, але **at night**, **at midnight**, **at noon**. З місяцями і роками також вживаємо **in**, *наприклад*:

I usually relax **in the evening**. — Я зазвичай відпочиваю ввечері.

In summer it's too hot to do anything. — Влітку занадто жарко, щоб щось робити.

I'm always really busy **in December**. — Я завжди дуже зайнятий у грудні.

- Прийменник **in** вживається у виразах: **in the morning** / **afternoon** / **evening**, **in January** / **February**, **in (the) spring** / **summer** / **autumn** / **winter**, **in 2016**, **in the 21st century**, **in the 80s**, **in the past**, **in the future**, **in the last few years** / **months** / **weeks** / **days**.

- Прийменник **on** вживається з днями тижня і датами, *наприклад*: **On Fridays**, I have a long lunch. It's his birthday **on** 19 October.

Part 6

Правила читання буквосполучення **ee**

- Буквосполучення **ee** вимовляється як [i:] в закритому і відкритому складах, *наприклад*: street [stri:t], see [si:].

Правила читання буквосполучення **ea**

- Буквосполучення **ea** вимовляється як [i:] перед приголосними, *наприклад*: tea [ti:], team [ti:m], please [pli:z], seam [si:m], easy [i:zi].

- Фонема [i:] — довгий, напружений, голосний звук переднього ряду, високого піднесення, вузької різновидності. При вимовлянні звуку [i:] губи напружені, притиснуті до зубів і дещо розведені в сторони так, що трохи відкривають верхні й нижні зуби. Щілина між зубами вузька, кінчик язика майже торкається нижніх зубів, а передня спинка язика повільно підноситься до твердого піднебіння. Це надає звукові [i:] дифтонгічного звучання, що можна розрізнити на слух під час повільного вимовляння: на початку звучання англійський [i:] подібний до українського [и], а потім — до [і], тобто англійський звук [i:] звучить приблизно так: [iii]. Англійський звук [i:] особливо довгий в кінці слів, дещо коротший перед дзвінками приголосними та сонантами, ще коротший перед глухими приголосними, але навіть в останньому випадку він довший, ніж український звук [і].

- Буквосполучення **ea** перед приголосною буквою **d** вимовляється як [e]: head [hed], bread [bred]. Виняток: read [ri:d], lead [li:d].

Правила читання буквосполучення **ou**

- Буквосполучення **ou** вимовляється як [aʊ], *наприклад*: house [haʊs], sound [saʊnd], found [faʊnd].

- Фонема [aʊ] — дифтонг, ядром якого є звук [a] переднього ряду низького піднесення. Плавний перехід здійснюється до гланда [ʊ], але [ʊ] не дістає чіткої артикуляції, тому що звучить дуже коротко. При вимовлянні дифтонга [aʊ] губи не випинаються, язик біля нижніх зубів.

Правила читання буквосполучення **oo**

- Буквосполучення **oo** вимовляється як [u:] або [ʊ], *наприклад*: boot [bu:t], room [ru:m], cook[kʊk], wood[wʊd].

- Фонема [u:] — лабіалізований, довгий, напружений голосний. При вимовлянні звуку [u:] губи значно округлені, але майже не випнуті.

Задня спинка язика піднесена до м'якого піднебіння більше, ніж при [ʊ]. Порівняно з [ʊ] звук [u:] більш високого піднесення і відсунутого назад ряду, губи більш округлені. Звук [u:] звучить особливо довго в кінці слів та перед дзвінкими приголосними.

- Фонема [ʊ] — короткий, ненапружений голосний заднього просунутого вперед ряду. При вимовлянні звуку [ʊ] губи округлені, але не випнуті. Задня спинка язика піднесена до м'якого піднебіння. При вимовлянні українського [y] губи випнуті, язик підноситься трохи вище, ніж при [ʊ].

- Буквосполучення **oo** перед **l, m, n** і в кінці слів вимовляється як [u:], *наприклад*: too [tu:], soon [su:n], stool [stu:l], а перед приголосною **k** — як звук [ʊ].

Грамматика

Прийменники місцезнаходження **in, on, at**

- Прийменник **at** вживається для позначення точки у просторі, *наприклад*: **at** the corner (*на куті*), **at** the bus stop (*на зупинці*), **at** the door (*біля дверей*), **at** the top of the page (*зверху сторінки*), **at** the end of the road (*в кінці дороги*).

Jane is waiting for you **at** the bus stop. — Джей чекає на тебе на зупинці автобуса.

- Прийменник **in** вживається при позначенні замкнутого, обгородженого місця, *наприклад*: **in** the garden (*у саду*), **in** London (*в Лондоні*), **in** France (*у Франції*), **in** a box (*в коробці*).

Do you work **in** an office? — Ти працюєш в офісі?

- Прийменник **on** вживається для позначення поверхні чого-небудь, *наприклад*: **on** the wall (*на стіні*), **on** the door (*на дверях*), **on** the floor (*на підлозі*).

There was a “no smoking” sign **on** the wall. — На стіні була табличка «не палити».

- Прийменники **in**, **at** вживаються з назвами міст. При використанні **in** йде мова про місто як про територію, площу, район. Прийменник **at** при цьому позначає місто як точку на карті, *наприклад*:

My plane stopped **at** Dubai and Hanoi and arrived **in** Bangkok two hours late. — Мій літак зупинявся у Дубаях та Ханой і прибув у Бангкок на дві години пізніше.

- Прийменник **on** вживається у випадках, коли мова йде про сферу діяльності, *наприклад*:

We've just heard a speech **on** modern economy. — Ми щойно прослухали доповідь на тему сучасної економіки.

- Прийменники місцезнаходження **in**, **on**, **at** не змінюються з цими словами:

at	in	on
at home (вдома)	in a car (в машині)	on a bus (в автобусі)
at work (на роботі)	in a taxi (в таксі)	on a train (в поїзді)
at school (у школі)	in a helicopter (у гелікоптері)	on a plane (в літаку)
at university (в університеті)	in a boat (у човні)	on a ship (на кораблі)
at college (у коледжі)	in a lift (у ліфту)	on a bicycle, on a motorbike (на велосипеді, на мотоциклі)
at the top (зверху)	in the newspaper (в газеті)	on a horse, on an elephant (на коні, на слоні)
at the bottom (знизу)	in the sky (в небі)	on the radio, on television (на радіо, на телебаченні)
at the side (збоку)	in a row (в ряду)	on the left, on the right (зліва, справа)
at reception (на приймальні)	in the street (на вулиці; проте якщо вулиця широка, допускається вживання on)	on the way (на шляху)

Наказовий спосіб в англійській мові

- Наказовий спосіб дієслова в англійській мові (The Imperative) може виражати наказ або прохання, спонукання до дії, запрошення або заборону, пораду та інше, *наприклад*: Do the homework. — Роби домашнє завдання.

- Наказовий спосіб у стверджувальному реченні, створюється за допомогою інфінітива без частки to, *наприклад*: Relax and take a rest. — Розслабся та відпочинь.

- Можливо вживання допоміжного дієслова do для підкреслення свого прохання, вимоги тощо, *наприклад*: Do go to the gym! — Йди в тренажерний зал!

- Заперечна форма наказового способу утворюється за допомогою додавання допоміжного дієслова do та частки not, *наприклад*: Do not do that! — Не роби цього!

- Можна вжити скорочену форму don't, *наприклад*: Don't go to the stadium! — Не йди до стадіону!

- Наказовий спосіб дієслова для однини та множини в англійській мові є однаковим, тому особу або особи, на котрих направлена дія, можна зрозуміти лише з контексту розмови.

Модальні дієслова. Can / Could

- Модальні дієслова — це один з видів дієслів, вживання яких допускається тільки разом з іншими основними дієсловами, адже модальні виражають не дію, а ставлення мовця. Зазвичай це демонстрація наміру, необхідності або здатності мовця до певної дії.

- Модальне дієслово **Can** у реченнях виражає:
Здатність, *наприклад*: Harry can run really fast. — Гаррі може бігати дуже швидко.

- **Можливість**, *наприклад*: The temperature in the mountains can be low even in spring. — Температура в горах може бути низькою навіть навесні.

- **Дозвіл / заборону**, *наприклад*: Can I go to school now? — No, you can't — Чи можу я зараз піти до школи? — Ні, ти не можеш.

- **Пропозицію / прохання** *наприклад*: Can I do anything for Mary? / Can you help me with this heavy bag? — Чи можу я щось зробити для Мері? / Можеш допомогти мені з цією важкою сумкою?

Упевнену здогадку, наприклад: This man can't be over 40, he looks much younger. — Цьому чоловікові не може бути більше 40, він виглядає набагато молодшим.

- Модальне дієслово **could**, форма минулого часу, у реченнях виражає:

Здатність у минулому, наприклад: Maryna could swim fast when she was young. — Марина могла швидко плавати, коли була маленькою.

Можливість, наприклад: My boss could be in the office now, but I do not really know. — Мій бос зараз може бути в офісі, але я точно не знаю.

Дозвіл / заборона в минулому, наприклад: In the past, passengers could smoke cigarettes on planes. — Раніше пасажирки могли палити цигарки на літаку.

Ввічливе прохання, наприклад: Could you help me, please? — Ти не міг би допомогти мені, будь ласка?

Зверніть увагу: прохання з **could** вважається набагато ввічливішим, ніж використовуючи слово **can**.

Впевнена здогадка, наприклад: That couldn't be Olivia at the door. I've just spoken to her on the phone. — Це не могла бути Олівія біля дверей. Я щойно розмовляв з нею телефоном.

Цілком нормативним буде використання **can not**, проте **could not** передає менше впевненості і може краще відображати думки того, хто говорить.

Part 7

Правила читання буквосполучення **ei**

- Буквосполучення **ei** вимовляється як [eɪ], *наприклад*: veil [veɪ], feign [feɪn].

Правила читання буквосполучення **eu**

- Буквосполучення **eu** вимовляється як [eɪ], *наприклад*: they [ðeɪ], hey [heɪ].

Правила читання буквосполучення **ai**

- Буквосполучення **ai** вимовляється як [eɪ], *наприклад*: fail [feɪl], wait [weɪt].

Правила читання буквосполучення **au**

- Буквосполучення **au** вимовляється як [eɪ], *наприклад*: day [deɪ], way [weɪ].

- Фонема [eɪ] — дифтонг, що складається з двох голосних звуків: ядра [e] і глайда [ɪ], і ядро якого звук, що є проміжним між напіввідкритим [e] та напівзакритим [e]. При вимовлянні ядра язик просувається вперед, а передня спинка язика трохи вигинається вгору. Кінчик язика притиснутий до нижніх зубів. Губи нейтральні. При вимовлянні глайда [ɪ] середня спинка язика трохи піднімається у напрямку артикулювання фонем [ɪ], але повністю положення для [ɪ] не займає, а зупиняється у позиції лише для початку цього голосного. Отже, другий елемент дифтонга [eɪ] глайд [ɪ] вимовляється нечітко. Відстань між спинкою язика та твердим піднебінням залишається широкою. Англійський дифтонг [eɪ] схожий на українське звукосполучення *ей*, як у словах *клей*, *рейд*.

Правила читання буквосполучення **ou**

- Буквосполучення **ou** вимовляється як [ɔɪ], *наприклад*: boy [bɔɪ], toy [tɔɪ].

Правила читання буквосполучення **oi**

- Буквосполучення **oi** вимовляється як [ɔɪ], *наприклад*: soil [sɔɪl], point [pɔɪnt].

- Фонема [ɔɪ] — дифтонг, ядром якого є звук [ɔ], що є дещо менш відкритим та трохи просунутим уперед порівняно зі звуком [ɒ], вимовленим окремо, а глайд цього дифтонга — дуже короткий звук, що наближається до звуку [ɪ]. Складові елементи дифтонга [ɔɪ] за звучанням є дуже наближеними до самостійних фонем [ɒ] та [ɪ], тільки ядро трохи більш відкрите та довге, а глайд — більш відкритий та має досить-таки стабільну артикуляцію. Ядро англійського дифтонга [ɔɪ] за тривалістю звучання є довшим, ніж його глайд [ɪ], який звучить одну мить. За звучанням англійський дифтонг [ɔɪ] схожий на українське кінцеве наголошене звукосполучення [ой], як у слові *ой!*, якщо вимовити [о] з більш опущеним униз язиком, а [й] зробити без чіткої кінцівки.

Правила читання буквосполучення **all**

- Буквосполучення **all** вимовляється як [ɔ:l], *наприклад*: ball [bɔ:l], small [smɔ:l].

Граматика

Вживання **All**

- **All** — це визначник та займенник, який означає кожного / кожна / кожне з групи предметів, осіб, *наприклад*: I've watched **all** the programme. — Я подивився всю програму.;

повну кількість чого-небудь, *наприклад*: Who's eaten **all** the pasta? — Хто з'їв усі макарони?;

певний період часу, *наприклад*: I spent **all** week on this project. — Я весь тиждень витратив на цей проект.;

єдина річ, думка, предмет з певної групи, *наприклад*: **All** I knew then was that we had to leave. — Тоді я знав лише те, що ми повинні піти.

- **All** вказує на повну кількість, включаючи всі елементи чи члени множини. Воно може використовуватися як визначник, прикметник, займенник або прислівник.

- **Визначник all**

All students attended the workshop. — На майстерні були присутні всі студенти.

All books on the shelf are neatly arranged. — Всі книги на полиці акуратно розставлені.

В цьому випадку **all** вказує на всіх, без винятку, студентів і всі книги на полиці.

- **Прикметник all**

She read **all** chapters of the book. — Вона прочитала всі розділи книги.

They completed **all** required assignments. — Вони виконали всі необхідні завдання.

Тут **all** є ознакою іменників *chapters* і *assignments*.

- **Займенник all**

All were surprised by the sudden announcement. — Всі були здивовані такою несподіваною заявою.

She thanked them **all** for their support. — Вона подякувала всім за підтримку.

В цьому випадку **all** замінює іменники й вказує на всіх учасників ситуації.

- **Прислівник all**

They worked **all** day to finish the project. — Вони працювали цілий день, щоб закінчити проєкт.

She was awake **all** night studying for the exam. — Вона не спала всю ніч, готуючись до іспиту.

У цьому випадку **all** вказує на тривалість дії, визначаючи, що дія відбувається протягом певного періоду часу.

- **Вирази з all**

Not at all (Не дякуй), *наприклад*: Not at all, I'm glad I could assist you. — Не дякуйте, я радий, що зміг вам допомогти.

After all (Все-таки, врешті-решт), *наприклад*: I thought I wouldn't enjoy the movie, but I did after all. — Я думав, що фільм мені не сподобається, але все-таки сподобався.

All of a sudden (раптом, несподівано), *наприклад*: The storm came out of nowhere. It started raining all of a sudden. — Гроза виникла нізвідки. Раптом почався дощ.

All in all (взагалі, загалом), *наприклад*: The trip had its challenges, but all in all, it was a great experience. — У подорожі були свої виклики, але загалом це був чудовий досвід.

All or nothing (все або нічого), *наприклад*: He's not one to compromise. He's an 'all or nothing' kind of person. — Він не з тих, хто йде на компроміс. Він людина типу «все або нічого».

Above all (передусім, найголовніше), *наприклад*: Above all, remember to stay positive and focused. — Передусім, не забувайте залишатися позитивним і зосередженим.

All along (весь цей час, з самого початку), *наприклад*: He knew the answer all along, but he kept quiet. — Він весь цей час знав відповідь, але мовчав.

All the time (завжди), *наприклад*: She talks about her cat all the time. — Вона завжди говорить про свого кота.

Much Many A Lot of Lots of Plenty of

- Прикметники **many** та **much** мають однакове значення — багато, дуже, чимало, значно, вельми. Однак, **many** вживається тільки зі злічуваними іменниками у множині, а **much** — з незлічуваними іменниками. Вони можуть бути замінені на більш універсальні вирази **a lot of (lots of)** або **plenty of** (багато, повно, вдосталь), *наприклад*:

There are **many** tomatoes on the table. — На столі багато помідорів.

We have **much** sugar in the bowl. — У мисці багато цукру.

- **A Lot of / Lots of** мають неформальний, розмовний відтінок. Великої різниці між a lot of і lots of немає. Обидва ці вирази використовуються перед незлічуваними іменниками у формі однини, перед злічуваними іменниками, що стоять у формі множини, або перед займенниками. Коли a lot of / lots of використовуються перед підметом у формі множини, дієслово-присудок також повинно бути у формі множини, *наприклад*:

A lot of my friends live abroad. — Багато моїх друзів живуть за кордоном.

В даному прикладі **a lot of** використовується з іменником у формі множини my friends, зверніть увагу, що дієслово-присудок має форму множини.

Lots of time is needed to learn a language. — Для вивчення мови необхідно багато часу.

В даному прикладі **lots of** використовується з незлічуваним іменником у формі однини time.

- **Plenty of** має відтінок достатності, наявності, необхідної кількості, *наприклад*:

There is plenty of time. — Часу вдосталь.

Plenty of shops accept credit cards. — Багато магазинів (= достатня кількість магазинів) приймають кредитні картки.

Порядок прикметників у реченні.

- В англійській мові порядок прикметників перед іменником дуже важливий, а вживання не за встановленим порядком вважається помилкою.

- Описуючи іменник в англійській мові, спершу вживаються прикметники, які виражають власну думку: 1) загальне/перше враження, 2) специфіка предмета. Далі вживаються описові прикметники у такому порядку: 3) розмір предмета, 4) вік предмета, 5) форма, 6) колір, 7) походження, 8) матеріал, 9) призначення. Також, коли у нас є присвійний іменник (тобто іменник, який вказує на те, кому належить цей предмет), його вживають перед усіма прикметниками.

1. перше враження + 2. специфіка + 3. розмір + 4. вік + 5. форма + 6. колір + 7. походження + 8. матеріал + 9. призначення, *наприклад*:

A modern new American computer. — Сучасний новий американський комп'ютер (власна думка, вік, походження).

A fashionable brand-new round leather bag. — Модна нова кругла шкіряна сумка (специфіка, вік, форма, матеріал).

A small black dress. — Маленьке чорне плаття (розмір, колір).

Tom's comfortable new red Japanese car. — Томова комфортна нова червона японська машина (присвійний іменник, специфіка, вік, колір, походження).

- **Виключення**

Коли ми маємо лише дві характеристики предмета — власна думка та розмір, то спочатку перед іменником ми вживаємо прикметник, що описує розмір предмета, а потім той, що виражає власну думку, *наприклад*:

A small comfortable table. — Маленький зручний столик.

A large beautiful mountain. — Велика красива гора.

A big scaring beast. — Великий лякаючий звір.

Прийменники напрямку

- Прийменники напрямку вказують на спрямованість, рух або орієнтацію об'єкта відносно іншого об'єкта чи точки в просторі.

- Прийменник **to** використовується для вираження напрямку або місця, до якого відбувається спрямована дія, *наприклад*: I travel **to** London every winter. — Щозими я подорожую до Лондона.
- Прийменник **from** в контексті напрямку або руху вказує на точку відправлення або початку переміщення, *наприклад*: They come **from** small town. — Вони родом з маленького міста.
- Прийменник **across** вказує на рух або переміщення з одного боку чогось на інший, зазвичай через плоску поверхню, *наприклад*: We walk **across** the village. — Ми йдемо через село.
- Прийменник **over** вказує на рух або переміщення з одного боку на інший, зазвичай через верхню частину чи поверхню якогось об'єкта, *наприклад*: They go **over** the bridge. — Вони йдуть по мосту.
- Прийменник **through** вказує на рух або переміщення через об'єкт або простір, навіть якщо він є перешкодою, *наприклад*: You must drive **through** the tunnel. — Ти повинен проїхати через тунель.
- Прийменник **into** вказує на рух або переміщення всередину об'єкта, простору або місця, *наприклад*: We come **into** the room. — Ми заходимо в кімнату.
- Прийменник **past** в значенні напрямку руху вказує на рух через час або місце, минуле місце чи пункт у просторі, *наприклад*: I walk **past** the park on my way to the supermarket. — Я йду повз парк по дорозі до супермаркету.
- Прийменник **up** вказує на рух або переміщення в напрямку вгору, *наприклад*: She climbs **up** the mountain. — Вона піднімається на гору.
- Прийменник **down** вказує на рух або переміщення донизу, *наприклад*: He walks **down** the stairs. — Він спускається по сходах.
- Прийменник **around** вказує на рух або переміщення навколо чогось, зазвичай у круговому напрямку, *наприклад*: We looked **around** the room. — Ми оглянули кімнату.
- Прийменник **out of** вказує на рух або переміщення з середини чогось, *наприклад*: I climb **out of** pool. — Я вилажу з басейну.

Література

1. Bas Aarts. Oxford Modern English Grammar. Oxford University Press, 2011. — 448 p.
2. Bijay Ketan Pattanayak. A Beginner's Companion to English Phonetics and Phonology, Kindle Edition. Atlantic, 2019. — 319 p.
3. Digby Beaumont, Colin Granger. The Heinemann ELT English Grammar. New Edition. Macmillan Publishers Limited, 2005, 2019. — 352 p.
4. Helen Naylor, Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. Cambridge University Press, 2015. — 128 p.
5. Jenny Dooley, Virginia Evans. Grammarway 4, Students' Book. Express Publishing, 1999. — 278 с.
6. Jonathan Marks. English Pronunciation in Use: Self-study and classroom use, Elementary. Cambridge University Press, 2017. — 168 p.
7. Michael Swan, Catherine Walter. Oxford English Grammar Course. Oxford University Press, 2019. — 342 p.
8. Ollins Beverley, Mees Inger M., Carley Paul. Practical English Phonetics and Phonology: A Resource Book for Students. 4th Edition. Routledge, 2019. — 665 p.
9. Peter Roach. English Phonetics and Phonology: A practical course, Fourth Edition. Cambridge University Press, 2009. — 242 p.
10. Philip Carr. English Phonetics and Phonology: An Introduction, 3rd Edition. Wiley-Blackwell, 2019. — 256 p.
11. Возна М. О., Гапонів А. Б., Акулова О. О., Хоменко Н. С., Гуль В. С. Англійська мова для перекладачів і філологів. І курс : підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. — 480 с.
12. Колесник О. С., Гаращук Л. А., Гаращук К. В. Теоретична фонетика англійської мови : навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов / О. С. Колесник, Л. А. Гаращук, К. В. Гаращук. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. — 226 с.
13. Куліченко А. К. Англійська мова. Фонетика : метод. рек. та практикум для самостійної роботи з дисципліни «Іноземна мова» для студ. І курсу мед. І фармац. ф-тів. Ч. І : Голосні фонемі / уклад. А. К. Куліченко. Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. — 90 с.
14. Куліченко А. К. Англійська мова. Фонетика. Ч. ІІ : Приголосні фонемі : практикум для самостійної роботи з дисципліни «Іноземна мова» для студ. І курсу мед. І фармац. ф-тів. / авт.-уклад. А.К. Куліченко. Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. — 104 с.
15. Теоретична фонетика сучасної англійської мови : навч. посібник / Б. В. Авраменко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. — 93 с.
16. Activities for Learners URL:
<https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/activities-for-learners/?skill=pronunciation> (дата звернення: 22.09.2023)
17. BBC Learning English URL: <https://www.youtube.com/c/bbclearningenglish> (дата звернення: 13.10.2023)
18. British Council: Learn English Online URL: <https://learnenglish.britishcouncil.org>

- (дата звернення: 03.10.2023)
19. EnglishClub – Learn or Teach English Today URL: <https://www.englishclub.com>
(дата звернення: 23.01.2024)
  20. Green Country – Tongue-Twisters URL:
<https://greencountry.com.ua/journal/read/tongue-twisters-dlya-pokracshennya-vimovi>
(дата звернення: 08.01.2024)
  21. Language Teaching Professionals URL: <https://ltpprofessionals.com> (дата звернення:
14.01.2024)
  22. mmmENGLISH – Enjoyable Everyday English! URL:
https://www.youtube.com/c/mmmEnglish_Emma (дата звернення: 10.01.2024)
  23. ONLINE | Pronunciation in English URL:
<https://dictionary.cambridge.org/pronunciation/english/online> (дата звернення:
20.10.2023)
  24. Oxford Learner’s Dictionaries URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
(дата звернення: 15.02.2024)
  25. Oxford Online English URL: <https://www.youtube.com/c/Oxfordonlineenglish1> (дата
звернення: 16.10.2023)
  26. Perfect English Grammar. URL: <https://www.perfect-english-grammar.com/> (дата
звернення: 12.11.2023)
  27. Англійсько-українські словники / упор. А. Рисін, В. Старко та ін. 2011–2020.
URL: <https://e2u.org.ua> (дата звернення: 25.02.2024)
  28. Вивчення мов – Скоромовки на англійській мові URL:
<https://metodkabinet.pp.ua/skoromovki-na-angliyskiy-movi/> (дата звернення:
22.02.2024)
  29. Словник англійської мови Cambridge Dictionary. URL:
<https://dictionary.cambridge.org/uk/dictionary/english/> (дата звернення: 23.02.2024)
  30. Словник англійсько-український. URL:
<https://www.dict.com/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B8> (дата звернення:
18.02.2024)

Підписано до друку 01.10. 2024р. Формат 60x84 1/16
Папір друк. № 1 Спосіб друку офсетний. Умовн. друк. арк. 8,21
Умовн. фарбо-відб. 8,32 Обл.-вид. арк. 8,32
Тираж 100. Зам. № 24-041

Видавничий центр КНІУ
Свідоцтво: серія ДК 1596 від 08.12.2003 р.

Віддруковано "Видавництво Ліра-К"
03115, Київ, вул. Василя Стуса 22/1
Свідоцтво про внесення до державного реєстру
Серія ДК № 3981